ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

Шаҳар ижтимоий-сиёсий газетаси

Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган

№ 51 (8.786) ◆ 1996 йил 1 май, чоршанба ◆ Сотувда эркин нархда

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг Қарори

ЕНГИЛ ВА МАҲАЛЛИЙ САНОАТНИ РИВОЖЛАНТИРИШНИ ДАВЛАТ ТОМОНИДАН ҚЎЛЛАБ-ҚУВВАТЛАШ ЧОРА-ТАДБИРЛАРИ ТЎҒРИСИДА

Халқ истеъмол товарлари, айниқса, болалар учун товарлар ва бадиий ҳунармандчилик буюмлари ишлаб чиқаришни ривожлантиришни давлат томонидан қўллаб-қувватлаш, корхоналарни замонавий техника ва илғор технология базасида қуриш ва техника билан қайта жиҳозлашни тугаллаш, рақобатбардошли ва импортнинг ўрнини босувчи маҳсулотлар ишлаб чиқариш ўсишини рағбатлантириш, енгил ва маҳаллий саноат корхоналари ишини барқарорлаштириш ва уларни молиявий соғломлаштириш мақсадида Вазирлар Маҳкамаси **қарор қилади:**

1. 1996 — 1998 йилларда банкларнинг кредитлари ҳисобига қуриш, реконструкция қилиш, кенгайтириш, техника билан қайта жиҳозлаш ва қўшма корхоналар ташкил этиш бўйича «Ўзбекенгилсаноат» уюшмаси ва «Маҳаллий саноат» корпорацияси томонидан ишлаб чиқилган тармоқларни ривожлантириш дастури 1 ва 2-иловаларга мувофиқ маъқуллансин.

Ўзбекистон Республикасининг тижорат банклари — «Ўзсаноатқурилишбанк», «Пахтабанк», Ташқи иқтисодий фаолият миллий банки, «Ўзбекенгилсаноатбанк»ка 1 ва 2-иловаларда назарда тутилган объектларни қуриш, реконструкция қилиш ва техника билан қайта жиҳозлашни маблағ билан таъминлаш учун устувор тартибда узоқ муддатли кредитлар бериш тавсия этилсин.

Ўзбекистон Республикаси Ташқи иқтисодий фаолият миллий банки (Азимов) лойиҳаларнинг самарадорлиги ва ўзини қоплашини тасдиқловчи экспертиза асосида «Ўзбекенгилсаноат» уюшмаси ва «Маҳаллий саноат» корпорациясига техника билан қайта жиҳозлаш ва мазкур қарорга 2-иловада кўрсатилган ташкил этилаётган қўшма корхоналар учун хорижий валютада кредит ажратсин.

2. Хорижий сармоялар бўйича агентлик республика енгил ва маҳаллий саноат корхоналарини реконструкция қилиш ва қуришнинг лойиҳаларини кенг реклама қилишни, шунингдек, уларни амалга оширишга хорижий инвесторлар сифатида банклар, компаниялар ва халқаро молия органларини фаол жалб қилишни ўз фаолиятининг асосий вазифаларидан бири деб ҳисобласин.

«Ўзбекинвест» компанияси кўрсатиб ўтилган лойиҳалар суғурта қилинишини таъминласин.

Агентлик ва «Ўзбекинвест» компанияси мазкур банднинг қандай бажарилаётганлиги тўғрисида йилнинг ҳар чорагида Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасига ахборот берсин.

3. «Ўзистиқболстат» давлат қўмитаси (Исмоилов) республиканинг 1997 — 1998 йилларга мўлжалланган инвестиция дастурини шакллантиришда унга енгил ва маҳаллий саноат объектлари киритилишини назарда тутсин.

4. Мазкур қарорга 1-иловада кўрсатилган корхоналар объектлар қурилиши тугалланиши муддатигача, бироқ норматив муддатдан ортиқ эмас, ер солиғи тўлашдан озод қилинсин.

5. Болалар учун товарлар, бадиий ҳунармадчилик буюмлари ва ўйинчоқлар ишлаб чиқарувчи корхоналарни иқтисодий рағбатлантириш мақсадида белгилаб қўйилсинки:

болалар учун товарлар, бадиий ҳунармандчилик буюмлари ва ўйинчоқлар ишлаб чиқаришга ихтисослаштирилган корхоналар бюджетга фойдадан олинадиган солиқни 10 фоизли ставка бўйича тўлайдилар;

ишлаб чиқариш ҳажмида болалар учун товарлар, бадиий ҳунармандчилик буюмлари ва ўйинчоқлар камида 20 фоизни ташкил этувчи корхоналар фойдадан олинадиган солиқни амалдагига нисбатан 30 фоизга камайтирилган ставка бўйича тўлайдилар.

Солиқ ставкаси пасайтирилиши муносабати билан корхоналар ихтиёрида қоладиган фойда болалар учун товарлар ишлаб чиқаришни ривожлантириш ва кенгайтиришда фойдаланилади.

6. «Ўзбекенгилсаноат» уюшмаси ва «Маҳаллий саноат» корпорацияси тизимларида фаолият кўрсатаётган ва устав жамғармасида хорижий инвесторнинг улуши камида 50 фоизни ташкил этган қўшма корхоналар, солиқнинг бутун миқдорини халқ истеъмол товарлари, биринчи навбатда болалар учун товарлар ишлаб чиқаришни ривожлантириш ва кенгайтиришга қайта инвестиция қилганлари тақдирда, фойда (даромад)дан олинадиган солиқдан озод қилинсинлар.

7. Пул-кредит сиёсати бўйича республика комиссияси «Ўзбекенгилсаноат» уюшмасига пиллани мавсумий харид қилиш учун 1996 йилда ўз оборот маблағларини тўлдиришга 200 миллион сўм миқдорида кредит ажратиш масаласини белгиланган тартибда ҳал этсин.

8. Тижорат банклари (Иботов, Сайфуддинов, Мухиддинов) ва Ўзбекистон Республикаси Ташқи иқтисодий фаолият миллий банки (Азимов) пилла, табиий жун, қанд лавлаги харид қилиш учун илгари берилган ва қайтарилмаган кредитлар учун фоиз ставкаларини пасайтириш масаласини кўриб чиқсинлар ҳамда уларни тўлаш муддатини 1997 йил 1 январгача кечиктирсинлар, «Ўзбекенгилсаноат» уюшмаси ва «Маҳаллий саноат» корпорациясининг ипакчилик, жун ва қандолатчилик тармоқлари корхоналарини муддати ўтказиб юборилган тўловлар бўйича пеня тўлашдан озод қилсинлар.

9. «Ўзбекенгилсаноат» уюшмаси Ўзбекистон Республикаси Давлат мулки қўмитаси билан биргаликда тармоқнинг акциядорлик жамиятлари иштирокида молия-саноат гуруҳи ташкил этиш масаласини кўриб чиқсин ва бир ой муддатда белгиланган тартибда Вазирлар Маҳкамасига таклифлар киритсин.

10. «Ўзбекенгилсаноат» уюшмаси, «Маҳаллий саноат» корпорацияси, «Ўзбексавдо» уюшмаси, Ўзбекбирлашув, Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги ва Давлат солиқ қўмитаси билан келишган ҳолда ишлаб чиқаришдан олиб ташланган харидоргир бўлмаган ва касод товарлар қолдиқлари нархларини ўз даромад манбалари ҳисобига арзонлаштирсинлар.

11. Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги икки ҳафта муддатда қонунчиликка мазкур қарордан келиб чиқувчи ўзгартиришлар киритишга доир таклифларни тақдим этсин.

12. Тегишли вазирликлар, идоралар бир ой муддатда мазкур қарорнинг қандай бажарилаётганлиги тўғрисида ахборот берсинлар. Қарорнинг бажарилишини назорат қилиш Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг ўринбосарлари М. Усмонов, Б. Ҳамидов зиммасига юклансин.

Вазирлар Маҳкамасининг Раиси И. КАРИМОВ.

Тошкент шаҳри,
1996 йил 29 апрель.

«КАМОЛОТ» ЖАМҒАРМАСИНИНГ ШАҲАР БЎЛИМИ

Мустақил давлатимизда ёш авлодни баркамол қилиб тарбиялаш учун ҳамма шарт-шароитларни яратишга катта эътибор берилмоқда. Республикамиз Президенти Ислом Каримовнинг Фармони билан Ўзбекистон ёшлари «Камолот» жамғармасининг ташкил этилиши бу ғамхўрликнинг ёрқин намунаси бўлди.

Аввал хабар берилганидек, Ўзбекистон ёшлари «Камолот» жамғармасининг таъсис конференцияси бўлиб ўтди. Унда жамғарманинг низоми тасдиқланди ва бошқарув раҳбарлари сайландилар.

29 апрель куни Тошкент шаҳар ҳокимлигида Ўзбекисон ёшлари «Камолот» жамғармаси Тошкент шаҳар бўлимининг таъсис конференцияси бўлиб ўтди. Унинг ишида туман ҳокимлари, шаҳар бошқармалари, банклари, концернлари, корпорациялари, уюшмалари раҳбарлари тадбиркорлик тузилмалари, жамоатчилик ташкилотлари ва хайрия жамғармаларининг вакиллари иштирок этдилар.

Таъсис конференциясини Тошкент шаҳар ҳокимининг биринчи ўринбосари Равшан Файзуллаев очди.

Ўзбекистон ёшлари «Камолот» жамғармаси бошқарувининг раиси Ҳотам Абдураимов конференцияда сўзга чиқди.

Ёш авлоднинг ҳар томонлама камол топиши, уларнинг чуқур билимли, юксак маънавиятли бўлишлари, ватанпарварлик, меҳнатсеварлик фазилатларини юксалтириш, йигит-қизларда замонавий ишбилармонлик, тадбиркорлик ва омилкорликни шакллантириш учун қулай шарт-шароит яратиш «Камолот» жамғармасининг дастурий вазифаси эканлиги алоҳида таъкидланди. Бу жамғарманинг аҳолисининг ярми ёшлардан иборат бўлган мамлакатимизда ташкил этилиши айниқса, катта аҳамиятга эгадир. У ёшларни ижтимоий ҳимоя қилиш, йигит-қизларнинг конституциявий ва сиёсий, шунингдек билимлар эгаллаш, касб-ҳунар ўрганиш ҳуқуқларини тўла-тўкис амалга ошириш учун зарур шароитлар яратиш ишида фаол қатнашишга даъват этилган. Жамғарма олдида вазирликлар, идоралар, ҳокимликлар, меҳнат ва жамоат ташкилотлари, илмий, ижодий уюшмалар, ҳомийларнинг ёшларни тарбия қилиш билан боғлиқ кенг кўламли тадбирларини амалга ошириш юзасидан ишларини мувофиқлаштириб туриш вазифаси турибди.

Конференцияда Ўзбекистон ёшлари «Камолот» жамғармаси Тошкент шаҳар бўлими бошқарувининг раиси этиб Чилонзор тумани ҳокимининг ўринбосари вазифасида ишлаб келган Муқаддам Расулова сайланди. Жамғарма шаҳар бўлими бошқаруви раисининг ўринбосарлари ҳам сайландилар.

1996 йил — Амир Темур йили

ШОДИЁНА РУҲДА

Шаҳримиз маҳаллаларида соҳибқирон юбилейи ғоят файзли ва шодиёна руҳда ўтмоқда. Яқинда Шайхонтоҳур туманидаги «Кенжа» маҳалласида ҳам Амир Темур таваллудининг 660 йиллик тантаналари ўзига хос нишонланди.

Туман ҳокимлиги ва маҳалла қўмитасининг ташаббуси билан уюштирилган анжуманда маҳалла аҳли ва кўпгина меҳмонлар қатнашдилар. Анжуман иштирокчиларини туман ҳокими ўринбосари, туман хотин-қизлар қўмитаси раиси Саида Жалилова, маҳалла фаолларидан Ҳасан Тўйчиев ва бошқалар қутлашди. Улар бундай файзли тантаналар мустақиллигимиз туфайли, Президентимизнинг шижоати ва саъй-ҳаракати ила бўлаётганини алоҳида таъкидладилар. Байрам маросимида қатнашган «Тиллашайх» жоме масжидининг имом-хатиби Абдурашид қори Баҳромов буюк соҳибқироннинг илоҳий ақл-заковати ва куч-қудрати ҳақида сўзлади. Мазкур тантанани ўтказишда тумандаги «Турон» меҳмонхонаси ва ресторани, вилоят саноат-қурилиш банки, «Дилором» фирмаси ва бошқа ташкилот ва идоралар ҳомийлик қилдилар.

Дилдора АБДУЛЛАЕВА.

Мутасаддилар фикрича...

ТЕСТ СИНОВЛАРИ БЎЛАДИ

Ҳозирги пайтда одамлар орасида «Олий ўқув юртларига абитуриентларни қабул қилишда тест усулини қўллаш бекор қилинганмиш» деган миш-мишлар юргани ҳақда «Оқшом» таҳририятига мурожаатлар бўлмоқда. Масалага ойдинлик киритиш учун Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Давлат тест маркази директори Муҳсин Муҳиддинов билан суҳбатлашдик.

— Тест синови ҳақида юрган миш-мишларнинг барчаси асоссиз, — дейди марказ директори. — Аввалги йилларда бўлгани каби бу йил ҳам абитуриентлар олий ўқув юртларига тест синовлари усулида қабул қилинади. Биз тест синовларини шунчаки одатдагидай ўтказиш учун эмас, балки уларни такомиллаштириш мақсадида ҳам саъй-ҳаракатлар қиляпмиз. Жумладан марказимиз томонидан махсус «Ахборотнома» журналининг илк сони нашрдан чиқди. Журнал саҳифаларида Ўзбекистонда тест усулидан фойдаланилишига оид расмий ҳужжатлар, методик йўриқномалар, илмий материаллар, турли соҳаларда тестларнинг яратилиши ҳамда улардан фойдаланиш борасидаги тажрибалар ёритиб борилади.

Журналнинг келгуси сонларида (1996 йилги тест синовларигача 7-8 та сонда, ҳар бири 50 минг нусхада) барча фанлардан тест саволларини бериш мўлжалланмоқда. Тест синовлари шу саволлар асосида ўтказилади. Яна қайтариб айтаманки, бу йил олий ўқув юртларида тест синовлари ўтказилади. Зеро тест усулларининг ривожланиб бориши истеъдодли ёшларни ўқув юртларига адолатли равишда танлаб олиш учун кенг имконият яратади ва фан обрўсини кўтаради, энг муҳими, жамият онгида ижобий ўзгаришларга олиб келади.

Абдумалик АБДУРАҲМОНОВ ёзиб олди.

ЎТМИШГА ҲУРМАТ РАМЗИ

Мамлакатимиз пойтахтидаги олий ўқув юртларида ҳам буюк соҳибқирон бобомиз Амир Темур таваллудининг 660 йиллигига бағишланган бири биридан мазмунли тадбирлар бўлиб ўтмоқда. Куни кеча 1-Тошкент Давлат тиббиёт институтининг ўзбек тили кафедрасида ҳам Амир Темур таваллудининг 660 йиллигига бағишланган илмий анжуман бўлиб ўтди. Унда кафедра ўқитувчилари ва талабалар қатнашдилар. Ўзбек тили кафедрасининг мудири, профессор Бахтиёр Назаров «Амир Темурнинг тиббиётга бўлган қарашлари» мавзуида, ушбу сатрлар муаллифи «Амир Темурнинг бугунги кундаги сиймоси ва тарихдаги роли» мавзусида маърузалар қилдилар.

Шундан сўнг бир қатор талабалар ўзларининг чиқишлари билан иштирок этишди. Ҳаммадан ҳам қувонарлиси шу бўлдики, институт стоматология факультетининг 107-гуруҳ русийзабон талабаларидан А. Петренко, И. Чернухина ва Е. Кимлар ўзбек тилида маърузалар ўқишди. Даволаш факультетининг 107-гуруҳ талабаси Феруза Нуруллаеванинг тайёрлаган маърузаси илмий анжуман қатнашчиларида айниқса, катта қизиқиш уйғотди.

Институтда ўтказилган бу анжуман муносиб авлоднинг ўз ўтмишига ҳурмати рамзидир.

Қурбонбой ТОҲИРОВ,
1-Тошкент Давлат тиббиёт институти ўзбек тили кафедрасининг ўқитувчиси.

ВАЗИФАЛАР БЕЛГИЛАБ ОЛИНДИ

Ҳамза номидаги Ўзбек Давлат академик драма театрида пойтахт театрларининг ўтган йил натижалари ва галдаги вазифаларига бағишланган йиғилиши бўлди. Театрларнинг ижодий жамоалари, санъатшунос олимлар, театр танқидчилари, ёзувчи ва драматурглар, Ўзбекистон театр арбоблари уюшмаси, Ёзувчилар уюшмаси вакиллари иштирок этган анжуманни маданият ишлари вазирининг ўринбосари М. Абдуқундузов бошқарди. Ўзбекистон Ёзувчилар уюшмаси драматургия кенгашининг раиси, хизмат кўрсатган санъат арбоби А. Иброҳимов «Драматургия ва театр маданияти» мавзуида маъруза қилди.

Маърузачи ва сўзга чиққанларнинг таъкидлашича, ўтган йил янги саҳна асарлари яратиш бўйича анча сермаҳсул бўлди. Ўнлаб спектакллар, жумладан, Саид Аҳмаднинг «Уфқ», Ўткир Ҳошимовнинг «Қатағон», Ўлмас Умарбековнинг «Фотима ва Зуҳра», Рустам Маъдиевнинг «Девона» асарлари томошабинларнинг қизғин олқишига эришди. Бироқ ютуқлар билан айни пайтда баъзи камчиликлар ҳам яққол кўзга ташланиб турди. Масалан, қўйилаётган айрим спектаклларнинг сифати, савияси пастлиги, уларда драматург маҳорати етишмаслиги сезилди. Шу боис томошабинларни ўзига жалб эта олмади.

Анжуманда театр ишини янада жонлантириш учун бадиий адабиётнинг энг мураккаб жанри бўлган драматургияга эътиборни кучайтириш, бу борада ёш ижодкорлар ўқувини ташкил этиш лозимлиги, театр санъаткорлари билан драматург ҳамкорлигини янада жонлантириш, театр ижодий жамоаларининг ўзаро мулоқотларини уюштириш кераклиги ҳам уқтирилди.

Сўзга чиққанлар яқинлашиб келаётган катта тантаналар, мустақиллигимизнинг беш йиллиги, соҳибқирон Амир Темур таваллудининг 660 йиллигини кенг нишонлаш учун пухта тайёргарлик кўриш, уни муносиб тухфалар билан қарши олиш лозимлигини алоҳида таъкидлашди.

Бахтиёр МАНСУРОВ,
Омон САЙДАМИНОВ.

БОЗОРЛАР ҲИССАДОРЛИК ЖАМИЯТЛАРИГА АЙЛАНДИ

Маълумки, Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримовнинг 1996 йил 5 мартдаги «Бозорларнинг фаолиятини ташкил этишни ва аҳолига хизмат кўрсатишни яхшилашга доир қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида»ги Фармони ва Вазирлар Маҳкамасининг «Бозорлар фаолиятини ва уларни бошқаришни тартибга солиш чора-тадбирлари тўғрисида»ги қарорида деҳқон ва буюм бозорлари, ярмаркалар негизида очиқ типдаги ҳиссадорлик жамиятлари ташкил этиш кўзда тутилган эди.

Президентнинг ушбу Фармони ва ҳукумат қарорига мувофиқ Тошкент шаҳри ҳудудидаги деҳқон ва буюм бозорлари, ярмаркалари негизида 12 та очиқ типдаги ҳиссадорлик жамиятлари тузилди.

Куни кеча ушбу ҳиссадорлик жамиятлари уюшмасининг таъсис конференцияси ҳам бўлиб ўтди. Унда Тошкент шаҳар очиқ типдаги ҳиссадорлик жамиятлари уюшмаси бошқарувининг раиси этиб Шукур Абдуллаев сайланди.

Келажакка юз тутган шаҳар

НАВБАТ — КОНСЕРВАТОРИЯ ЯНГИ БИНОСИГА

Мустақил Ўзбекистон пойтахтидаги ўнлаб ўқув муассасалари турли соҳа бўйича мутахассислар тайёрлайди. Талабаларнинг чуқур билим олишлари учун уларга барча зарур шароитлар яратилмоқда. Кўпгина олий ўқув юртлари эса улар учун махсус қурилган биноларга эга бўлдилар. Бу бинолар қулай ўқув хоналари ва устахоналари билан, ёруғ ва кенг кутубхона-ю спорт заллари блан ажралиб туради. Энди эса навбат Тошкент Давлат консерваториясига ҳам келди...

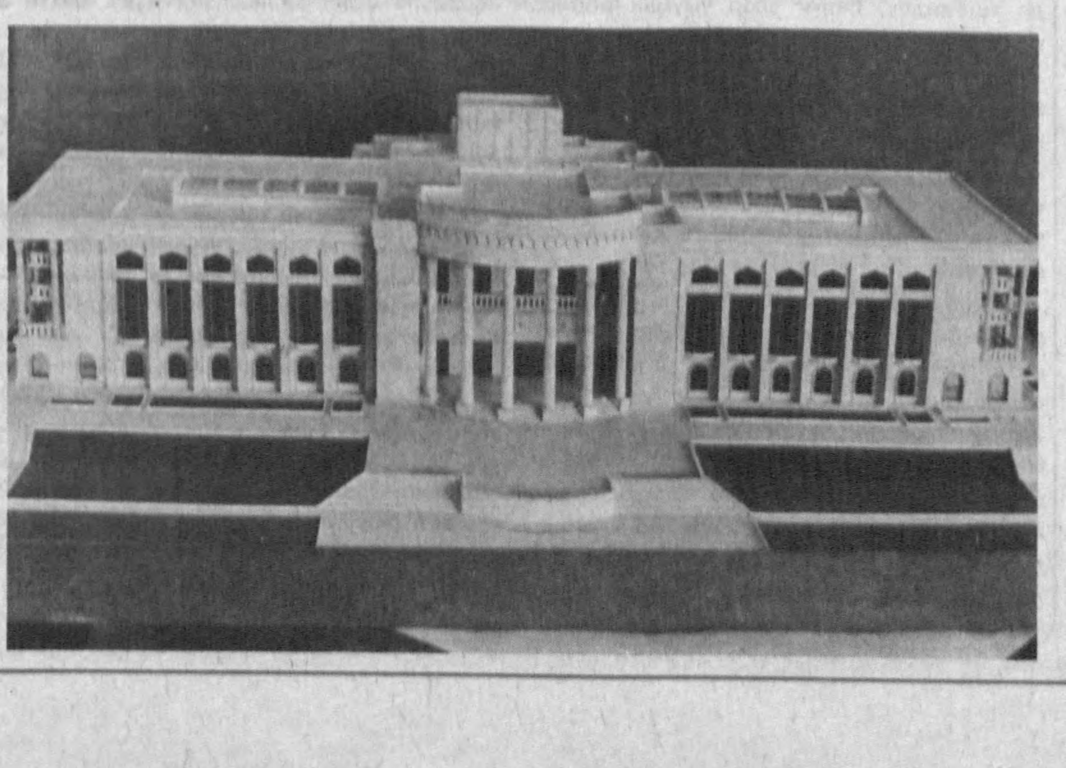

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг Тошкентда консерваториянинг янги биносини қуриш тўғрисидаги қарори қабул қилинганидан кейин энг яхши лойиҳа учун ижодий танлов эълон қилинган эди. Махсус комиссия бу борада кўпгина изланишларни олиб борди. Бу комиссия нафақат энг яхши лойиҳани танлаб олишди, балки шу билан бирга ишнинг муайян йўналишлари қай йўсинда олиб борилиши кераклиги хусусида ҳам маслаҳатлар бериб борди. Ишга ана шундай ёндошиш «Тошгипрогор» институти мутахассисларига ҳам афтидан жуда қўл келди шекилли, улар жуда қисқа муддат ичида ўйланган барча режаларни лойиҳада ифодалашга муяссар булдилар.

— Тўғри олинган йўналиш бизнинг олдимизда турган вазифаларни бирмунча енгиллаштирди ва ижодий гуруҳимизга танловда ғолиб чиқишда ёрдам берди, — дейди республикада хизмат кўрсатган архитектор, лойиҳанинг бош маъмори В.Л.Спивак. — Бизнинг лойиҳамиз қабул қилинди ва кўрсатилган ишонч учун миннатдорчилик билдирамиз.

«Тошгипрогор» институтининг учинчи устахонасида лойиҳанинг айрим томонлари хусусидаги ишлар давом этаяпти. Лекин лойиҳа тасвири ёрдамида бўлажак бинонинг қандай чиройга эга бўлишини тасаввур этиш мумкин. Бу бино иккита корпусдан иборат бўлади. Улардан бири ўқув жараёнлари учун мўлжалланган бўлиб, ундан кенг ўқув хоналари ва якка машғулотлар учун синфлар, мажлислар зали, мусиқа асбобларини таъмирдан чиқарадиган хоналар, деканатлар, кафедралар жойлашади. Бошқа, театр блоки деб аталадиган корпусда эса тўртта ихтисослаштирилган заллар бўлади. Уларнинг умумий миқдордаги жойи қарийб бир ярим минг ўриндан иборат бўлади. Бу заллар қандай тадбирлар ўтказиш учун мўлжалланганлигини уларнинг номидан ҳам англаш мумкин. Яъни кичик зал турли қўшиқ ва мусиқаларни тинглаш, танловлар учун мўлжалланган. Катта зал эса кўпчилик учун концертларни ўтказишга мўлжалланган. Алоҳида талаблар эътиборга олинган ҳолда орган зали ва опера студияси лойиҳаланмоқда. Опера студияси ўзига хос кичик театр бўлади. Шундай қилиб театр блоки нафақат консерватория талаба ва ўқитувчиларига хизмат қилади, балки тошкентликлар ва пойтахт меҳмонларини ўзининг мусиқавий байрамларига ҳам таклиф этади.

Лойиҳаланаётган ушбу бинонинг ўзига хос томонлари нимада?

— Бунинг ўзига хос жиҳатлари шундаки, бинода миллий архитектура усуллари замонавий қурилиш материаллари билан ўзига хос омухта бўлиб кетади. Бу нарса бинони янада гўзал ва ҳашаматли қилиб кўрсатади, — дейди В.Л.Спивак. — Бинонинг бундай ўзига хос архитектуравий кўриниши янада жозибали бўлишини ўйлаб, унинг ички томонларини пардоздан чиқариш пайтида ҳам шу жиҳатлар эътиборга олинади. Мусиқа шайдолари ўзига хос бўлган бу меъморий иншоотдан кўзлари ҳам, қалблари ҳам қувончга тўлади.

Бу ерда яна бир қизиқ томонни ҳам албатта эслатиб ўтиш керак. Лойиҳачилар ўзига хос сунъий ёритиш билан бир қаторда ойнаванд шипдан тушадиган табиий ёруғликдан фойдаланишни ҳам таклиф этганлар...

Бир сўз билан айтганда Тошкент Давлат консерваториясининг қурилажак янги биноси бир қатор ўзига хос жиҳатлари билан алоҳида ажралиб туради. «Тошгипрогор» институти конструкторлари ва меъморлари таклиф этаётган лойиҳа кишиларда катта таассурот уйғотиб, уларнинг мусиқа оламига бўлган муҳаббатини янада оширади.

Сўзимизни мухтасар этар эканмиз, бу муҳташам бинонинг қаерда бунёд этилишидан ҳам «Оқшом» муштарийларини хабардор қилмоқчимиз. Уни Ўзбекистон ва Абай кўчаларининг кесишган жойида бунёд этиш мўлжалланмоқда. Бу бино учун ажратилаётган умумий майдон 4,2 гектарни эгаллайди.

Саид СОЛИЕВ.

***СУРАТЛАРДА:** Тошкент Давлат консерваториясининг меъморлар чизмасидаги кўриниши; «Тошгипрогор» меъморлари Чинора Ирманова ва Владимир Спивак.*

Рустам Шарипов олган суратлар.

ТУРКИЯ ПРЕЗИДЕНТИ ЎЗБЕКИСТОНГА ТАШРИФ БУЮРАДИ

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримовнинг таклифига биноан Туркия Президенти Сулаймон Демирэл шу йил 7-9 май кунлари расмий ташриф билан Ўзбекистон Республикасида бўлади.

БУГУНГИ КУН «ТО» «ТО» НАФАСИ

МАМЛАКАТИМИЗДА

❑ Ўзбекистон Республикасининг Президенти Ислом Каримов 29 апрель куни Япониянинг Сакигаки партияси раиси Масаёши Такемура раҳбарлигидаги делегация аъзоларини ҳамда Швейцариянинг мамлакатимиздаги элчиси Паул Випфлини унинг ваколати муддати тугаганлиги муносабати билан қабул қилди.

❑ Ўзбекистон Республикаси Президентининг «Ўзбеккино» давлат-акционерлик компаниясини тузиш тўғрисида»ги Фармони чиқди.

❑ Муборак Қурбон ҳайити муносабати билан Марокаш қироли Ҳасан II, Туркия Президенти Сулаймон Демирэл, Бош вазир Месут Йилмаздан Президент Ислом Каримов номига самимий қутловлар олинди.

❑ Андижон, Фарғона ва Сурхондарё вилоятлари пахтакорлари чигит экишни тугалладилар.

❑ Кеча Тошкентда Европа Иқтисодий Иттифоқи ташаббуси ва раҳнамолигида автомобиль транспорти бўйича халқаро симпозиум иш бошлади. 5 майгача давом этадиган бу анжуманда жаҳондаги машҳур автомобиль компаниялари ва банклари вакиллари иштирок этмоқдалар.

❑ Тошкентда бўлиб ўтган Ўзбекистон хотин-қизлар қўмитасининг навбатдаги пленумида тадбиркорликни ривожлантириш, оналик ва болаликни муҳофаза қилиш масалалари муҳокама этилди.

❑ Олий хўжалик судининг нашри — «Хўжалик ва ҳуқуқ» — «Хозяйство и право» журналининг биринчи сони босмадан чиқди.

❑ Нукусдаги «Билим» нашриётида бошланғич синфлар учун лотин алифбосида дарсликлар чоп этишга киришилмоқда.

❑ Фарғонадан сўнг кеча Андижонда «Олтин водийда теннис» шиори остида «Челленжер» халқаро мусобақалари бошланди.

❑ Кеча Валюта биржасида бўлиб ўтган навбатдаги савдода 1 АҚШ долларининг қиймати 37 сўм 50 тийин даражасида қайд этилди.

ҲАМДЎСТЛИКДА

❑ Россияда 16 июнь куни бўладиган Президент сайловларига 11 номзод расмий равишда рўйхатга олинди.

❑ Бугун Қозоғистонда биринчи марта бу республика халқларининг бирлиги байрами нишонланяпти.

❑ Баъзи маълумотларга кўра Чеченистоннинг Урус-Мартан қишлоғи атрофида 29 апрель куни Жохар Дудаевнинг вориси этиб тайинланган «Ичкерия республикаси» президенти Зелимхон Яндарбиев ҳам ўлдирилган. Аммо дудаевчиларнинг ўзлари ҳали бу хабарни тасдиқлаганларича йўқ.

❑ Қирғизистон билан Эрон бу икки давлатни боғловчи автобус қатновини йўлга қўйишга келишиб олдилар. 13 май куни эса Марказий Осиё мамлакатларининг Форс кўрфазига чиқишига имкон берадиган Тежен—Серах—Машҳад темир йўли тантанали очилиши режаланмоқда.

❑ Бишкекда бўлиб ўтган Марказий Осиё халқлари маданияти ассамблеяси Бош кенгашининг мажлисида Марказий Осиё интеллектуал тараққиёт банки таъсис этишга қарор қилинди, ассамблеянинг махсус газетасини чоп этиш имкониятлари муҳокама этилди.

❑ Самарада космик фазога 20 тоннадан 40 тоннагача юк олиб чиқиш қувватига эга бўлган «Энергия М» ракетаси яратилди.

ХОРИЖДА

❑ Покистоннинг таниқли ёзувчиси М. Илмас Амир Темур таваллудининг 660 йиллигига бағишлаб урду тилида «Амир Темур Кўрагоний» тарихий романини чоп этди.

❑ Австралиянинг Порт-Артур шаҳарчасида 29 ёшли ишсиз автоматдан ўт очиши оқибатида 35 киши ҳалок бўлди, 19 киши жароҳатланди. Жиноятчи гаровга олган уч кишини бинога ўт қўйиб ёқиб юборишга ҳам улгурди ва шундан сўнггина қўлга олинди.

❑ Ғарбнинг кредит берувчи йирик сармоядорларини бирлаштирган «Париж клуби» Россиянинг 40 миллиард доллар миқдоридаги ташқи қарзини тўлаш муддатини 25 йилгача узайтирди.

❑ Атом энергияси бўйича халқаро агентлик — МАГАТЭ маълумотларига кўра ҳозирги пайтда жаҳонда 437 та атом электр станцияси ишлаб турган экан. 1995 йилда улар ёрдамида дунёда ҳосил қилинган электр энергиясининг 17 фоизи ишлаб чиқарилди. Ҳозир 14 та мамлакатда яна 39 та АЭС қурилмоқда.

❑ Покистоннинг Лахор шаҳри яқинида йўловчи автобуси портлатиб юборилиши оқибатида 50 киши ҳалок бўлди, ўнлаб кишилар жароҳат олди.

Тошкент аёллари

Тошкент шаҳар хотин-қизлар қўмитасининг саҳифаси

Собир Раҳимов тумани Тошкент шаҳридаги катта туманлардан бири ҳисобланади. Туманда 85 та маҳалла мавжуд бўлиб, унда 153 минг аёл истиқомат қилади. Ҳар бир маҳалла қошида хотин-қизлар кенгаши тузилган. Бу кенгашлар ишининг самарадорлигини ошириш мақсадида кичик ҳудудни бўлимларга ҳам бўлинган. Бундай иш усули кичик ҳудудлардаги иш натижаларини назорат қилиб бориш, тадбирлар ташкил қилишга ижобий таъсир этади.

Хотин-қизлар қўмиталари фаолиятидан

САОДАТЛИ ДАҚИҚАЛАР

Туман хотин-қизлар қўмитаси ишни хотин-қизлар кенгаши раислари ва қизлар клуби раҳбарлигига ходимлар тайёрлаш, уларнинг маънавий, сиёсий даражасини ошириш мақсадида ўқув семинарлари ташкил этишдан бошлади. Ўқув машғулотларига етук мутахассислар, тажрибали ҳуқуқшунослар, соғлиқни сақлаш ходимлари жалб этилиб, улар кенгаш ишини намунали ташкил этиш учун муайян соҳалар бўйича тўлиқ маълумотлар берди. Беруний маҳалласида ўтказилган «Аёл, оила ва маҳалла», Абдулла Набиев маҳалласида ўтказилган «Аёл ва ҳуқуқ» мавзуидаги, Тошкент тажриба-механика экскаватор таъмирлаш заводи корхонасида ўтказилган «Аёл, жамият ва ишлаб чиқариш», 309-мактаб — лицейда ўтказилган «Қизларни оилага тайёрлаш» мавзуидаги семинарлардан кенгаш раислари ўз иш фаолиятлари учун катта маънавий озуқа олдилар.

Хотин-қизлар кенгашлари раислари ўз навбатида кичик ҳудудларда ҳам ибратли ишларни амалга оширмоқдалар. Кичик ҳудудлар миқёсида халқ банки, бандлик хизмати, соғлиқни сақлаш, халқ таълим бўлимлари, прокуратура, ички ишлар бўлими, ФХДЁ раҳбарлари қатнашиб, улар бозор иқтисодиётига ўтиш шароитида хотин-қизларни иш билан таъминлаш, ажримларнинг олдини олиш борасида жонли суҳбатлар ташкил этишяпти. Бундай суҳбатлар, савол-жавоб кечалари маҳалланинг кекса отахонлари, оқсоқоллари ва фаолларининг бевосита иштирокида ўтмоқда.

Туман хотин-қизлар қўмитаси фаолиятининг устивор йўналиши «Аёл, оила ва жамият» дастури ҳисобланади. Ундан келиб чиқиб тарбияни энг аввало оиладан ва мактабдан бошлаш мақсадга мувофиқ деб топилди. Шунинг учун ҳам маҳалла хотин-қизлар кенгаши ва мактаблар ўртасида мустаҳкам алоқа ўрнатишга жиддий эътибор қаратилди. Беруний маҳалласи хотин-қизлар кенгашининг 249-мактаб билан, Аҳмад Яссавий маҳалласи хотин-қизлар кенгашининг 134-мактаб билан ҳамкорлиги, қизларни турмушга тайёрлаш бўйича ўтказаётган хилма-хил тадбирлари кўнгилдагидек деб топилди.

Тошкент шаҳар хотин-қизлар қўмитаси ташаббуси билан маҳаллаларда инсоний қадриятлар, миллий урф-одатларимизни тиклаш, уларни ёшларимизга сингдириш мақсадида «Ёр-ёр», «Келин салом», «Меҳмон кутиш», «Алла» кўрик-танловлари ташкил этилди. Маҳаллаларнинг кекса кайвони онахонлари, ёш келинчаклар ўзбекона гўзал расм-русумларимиз, унутилаёзган урф-одатларимизни ўта таъсирли ва жонли лавҳаларда намойиш этдилар.

Туман хотин-қизлар қўмитаси келгусида ҳам аёллар, уларнинг меҳнати, маънавий дунёсини бойитиш борасидаги кенг қамровли ишларини давом эттириш ниятида.

Буюк бобомиз соҳибқирон Амир Темур ўз даврида аёлнинг жамиятда тутган ўрнини жуда юқори баҳолаган эдилар. Шундай экан туну кун ҳаловатидан кечиб, армонларини орзуга ўраб, келажакнинг мўъжаз бешигини тебратаётган аёлнинг саодатли дақиқалари учун ҳар бир хотин-қизлар қўмита, кенгашлари масъулдир.

Муҳайё ҒАНИХЎЖАЕВА,
Собир Раҳимов тумани ҳокимининг ўринбосари, туман хотин-қизлар қўмитасининг раиси.

Шаҳримиздаги «Баҳор» модалар ательесини Азиза опа хусусийлаштириб олибди», деган гап оғиздан-оғизга ўтгач ательенинг тақдири нима бўлар экан, у оёққа туриб, кўнгилларга аввалгидек баҳорий кайфият бахш эта оладими, қолаверса бозорда харидорларини йўқотиб қўймайдими деган саволлар кўпайди. Шу саволларга жавоб олиш учун «Азиза Сайфи қизи» хусусий модалар ательесига йўл олдик.

Иш билганга минг танга

«БАҲОР» ЛИБОСЛАРИ

Азиза опани одатдагидек иш устида, тикувчилари орасида учратдик. Кимдир тикув машинасида матони чоклаяпти, кимдир костюм-шимни дазмоллаган, бичиқчилар кетма-кет буюртмачиларнинг дидларига мос қилиб материалларни бичмоқда.

Азиза опа билан суҳбат жараёнида ателье асосан буюртмачилар талаби асосида маҳсулот ишлаб чиқараётганлиги, тикувчилар эркаклар, аёлларнинг пальто, плашч, кўйлак, шимларини тикиш, таъмирлаш каби хизмат кўрсатиш усулларини йўлга қўйганлигини билдик.

— Модалар ательесини хусусийлаштиришимдан асосий мақсад жамоани, устахонани, яхши кадрларни йўқотмаслик, қолаверса бинони хусусий мулк қилиш эди, — деди Азиза опа. — Мана энди биз бемалол ва эркин ишлаймиз. Ҳеч ким ижара пули бер, ё эртага бўшат, дўкон, ресторан қураман демайди. Кўпчилик тадбиркорларимиз ҳозирда бинони олиб, унда хорижий моллар сотяпти ё ресторан, қаҳвахоналар очяпти. Эртага уларга рақобатдош чиқиши, экспорт қилинган тайёр маҳсулот сотуви эса касодга учраши мумкин. Маҳсулот ишлаб чиқарувчи фирмаларнинг афзаллиги шундаки, ишчининг қўлида гулдай ҳунари бўлади, маҳсулотни ўзи ишлаб чиқаради. Бировнинг қўлига муте бўлмайди. Жамоада 70 нафар ишчи аёллар бор. Тикувчилар фирма ишидан ташқари ўзлари учун ҳам буюртмалар олишади. Асосий кучни буюртмачи билан ишлашга қаратяпмиз. Битта буюртмачини бездириш 10 талаб буюртмачини йўқотиш деган гап. Бизнинг нонимиз буюртмачи билан бутун. Тўй мавсуми, байрам арафаларида буюртмаларимиз кўпаяди. Аҳоли эҳтиёжидан келиб чиқиб, келин либослари тикиб сотмоқдамиз.

«Бу йилги баҳорий либослар, уларнинг ранги, тикилиш усуллари ҳақида қандай маълумотлар бера оласиз», деган саволимизга фирма директори шундай жавоб берди:

— Аввало ҳар бир аёл ўзига ярашган, ёшига муносиб бичимдаги, рангдаги кийимни танлагани маъқул. Бу йил сидирға ва гулли матолар уйғунлашувидан тикилган кўйлак, костюм-юбкалар урфда бўлади. Қизларимиз кўпроқ оқ малина, қизил рангли матолардан тикилган либосларни, аёлларимиз кулранг, яшил рангли матоларни танлаганлари яхши. Барча аёлларимизга маълумки, модалар макони — Франция. Биз ҳам франциялик модельерларнинг андозалари асосида фасонлар яратишни тажриба қиляпмиз. Келинларимиз учун оқ матолардан турли кўринишларда никоҳ либослари тикяпмиз. Шу ўринда ҳозир баҳс юритилаётган бир масала, яъни келинлар либоси қандай бўлиши керак деган саволга тикувчи сифатида ўз фикримни билдирмоқчи эдим. Келинларимиз либоси аввалгидек оқлик, покизалик, самимият, ёруғлик рамзи сифатида оппоқ бўлишини истар эдим...

Азиза опанинг қадимий санъатимиз, урф-одатимиз, ҳар бир ўзбек хонадонининг бекаси билиши керак бўлган тикувчиликнинг сир-асрорлари ҳақидаги ўринли мушоҳадалари, нина-ипни қўлларига ушлаб, кўз нурларини салкам чорак асрдан буён матолар устига тўкаётганликлари боисидан туғилган, деган хулосага келдик.

Мунира СОБИРОВА.

СУРАТДА:* *ателье чеварлари Васила Рўзиева ва Машкура Қорабоева.

Рашид Галиев олган сурат.

❖

Лолалардан кулди баҳорим,
Баҳор чертди қалбим торини.

Юзларимда акс этар рангги,
Юрагимда жўшқин оҳангги.

Юртим чаман лолазор бўлсин,
Ҳар инсоннинг иқболи кулсин.
Лолалардек гулгун чеҳралар,
Шодлик билан ҳамиша тўлсин!

❖

Қатралар

ЁМОН ЙИҚИЛМАДИНГМИ?

Саҳнада ёшгина қиз «Она юраги»ни берилиб ўқияпти. Эмишки, муҳаббати йўлида жонини тиккан йигитга севгилиси оғир шарт қўйибди: «Онангнинг юрагини олиб, менга келтирасан!» Йигит бу шартни бажаролмай қийналибди, турли нарсаларнинг юрагини келтириб қизга кўрсатибди, аммо беpаҳм қиз ўз сўзида туриб олибди. Шунда йигит уйига келиб онасини ўлдирибдию, юрагини суғуриб олиб кўчага отилибди. Йўлда қаттиқ қоқилиб кетибди. Шу пайт қўлидаги юрак тилга кирибди: «Ўғлим, ҳеч қаеринг лат емадими?!»

Саҳнада ёшгина қиз шеър ўқияпти. Ҳамманинг кўзида ёш...

СЕВИНЧ ЁШЛАРИ

Ҳовлида қиз узатиляпти. Оқ, оппоқ кўйлакда, кўзлари бахтдан чарақлаган қизнинг атрофида дугоналари парвона. Бирдан ташқарида машина қаттиқ овоз берди. Келинни олиб кетгани келишди. Ҳамманинг қуршовида уйдан чиққан қиз жовдираб онасини ахтарди. Она... ўзини у ё бу юмуш билан банд қилгандек ҳовлининг бир четида мунғайиб юради. Бўғзига келиб турган йиғисини сездирмаслик учунми, лабларини қимтиб олган. Нега? Хонадонининг ҳувиллаб қолаётгани учунми? Йўқ. Ёлғиз қизи уни ташлаб ўзга ҳовлига кетаётгани учунми? Йўқ. Бевақт ҳаётдан кўз юмган отанинг бу тўйни кўролмагани учунми? Йўқ. У булар учун йиғлаб бўлган. Ҳозир... Фарзанди иккита бўлаётганидан йиғламоқда эди она.

Қувонч ёшлари илло, ҳеч бир онани тарк этмасин!

ЭРТАК

Болалигимда бир эртак эшитгандим. Орзу-ҳавас билан ўғил уйлантирган она кўп ўтмай келинига ёқмай қолади. У ҳар куни эрига «Онангиз жонимга тегди, кунига нимадир кавшагани-кавшаган» дейди. Ўғил бир куни уйга келиб қараса, онаси нимадир чайнаб юрганмиш. У «Хотиним тўғри айтган экан-да», деб онасини узоқ чўлу биёбонга олиб бориб, қўйиб келибди.

Йиллар ўтибди. Ўғил бир куни узоқ саҳрога йўл олибди: «Онамнинг аҳволи не кечдийкин?» дея бориб қараса, онаси ҳалиям нимадир кавшаб ўтирганмиш. «Она, оғзингиздаги нима» деб сўрабди ўғил ниҳоят. Она оғзидагини олиб кўрсатибди. У кичкина, тешилиб қолган данак экан. Бир вақтлар беpаҳм келин қайнонага овқат бермай қўйганида, у ҳовлидан бир туршакни топиб олиб оғзига солган, шуни ҳамон шимиб юрган экан.

Йигит қилган ишидан пушаймон бўлиб, онасини уйига олиб кетибди.

ГЎДАК ЙИҒИСИ

Ривоятларга кўра, бир мамлакат шоҳи ўзга мамлакатни забт этиш учун бошқа подшолик устига бостириб кирибди. Мамлакатни харобага айлантириб, аҳолини бирма-бир қиличдан ўтказа бошлабди. Шоҳ саркардаларидан бири харобалар орасида тирик қолган бир гўдакни топиб, шоҳ ҳузурига келтирибди. Бефарзанд шоҳ гўдакни кўриб, севинибди. «Тахтимга ворис бўлади, менга эса фарзанддир» дея ўйлаб, ёнидагиларга «Дарҳол уни тинчлантиринг» деб буйруқ берибди. Аммо, ҳеч гўдакни тинчлантириш иложини қилолмабди. Шунда кекса жангчилардан бири тасодифан тирик қолган бир аёлни келтирибди. Аёл гўдакни қўлига олиб, унга сийнасини тутибди. Гўдак митти кўзларини аёлга тикиб, жилмайибди.

ҚАДРИНГИЗГА ЕТА ОЛДИММИ?

— Болам, иссиқроқ кийингин, совуққотиб қоласан!

Ялт этиб онамга қарадим. У менга адоқсиз меҳр билан термулиб турарди. Шунда... Ёши тўқсондан ошган Гулниса момомнинг сўзларини эсладим: «Оналарингни авайланглар. Қадрига етинглар. Агар киши ўз онасини елкасида кўтариб Маккаи Мукаррамага пиёда олиб бориб келса ҳам, унинг бу меҳнати онасини уйқусиз ўтказган бир кечасининг ўрнини босолмайди» дегувчи эдилар.

Мен онамни авайлай олдимми? Унинг қадрига етяпманми?! Асло. Онам эса икки фарзандли бўлибману, ҳамон мени кичкина боласидек авайлайди, қадримга етадилар. «Эҳ, онагинам, — дейман ич-ичимдан эзилиб. — Бизни деб оқарган сочларингизнинг ҳар толасини кўзларимга суртсам ҳам камлик қилур. Пойи қадамингизга саждалар қилиб, изларингизни ўпсам-да озлик қилур. Айтинг, мен сиз учун не қилай? Йўқ, неки қилмайин, сизнинг буюк меҳрингиз олдида жуда-жуда ожизман. Сиз шу қадар мўътабар, шу қадар муқаддас зотсизки, меҳрингиз тафтидан олам яшаради, яшнайди.

— Бугунимиз ва эртамизнинг тинчлиги учун Сиз омон бўлинг. — онажон, — дея ҳайқиргим келади.

— Сиз учун, Сизнинг фарзандларингиз учун тинчлик, омонлик бўлсин, муҳтарам Аёл, — дея ҳайқиради дунё.

Гулчеҳра ЖАМИЛОВА.

Янги рукн: «Қайнона сабоқлари»

ХУШ КЕЛИБСИЗ, КЕЛИН БОЛАМ!

Мунис онахонлар, дилбар опа-сингиллар. Мана қўлингизда саҳифамизнинг навбатдаги сони. Сиз, азизларга бағишланган ушбу саҳифада бугун яна бир мавзуни кўтаришга аҳд қилдик. Саҳифамизда «Қайнона сабоқлари» янги рукнини очдик, уни журналист Раҳима Шомансурова олиб боради. Мақсадимиз фақатгина панд-насиҳатлар билан чекланиб қолмай, келинларимизга турмуш сабоғини бериш, уларга ҳаётнинг паст-баландини ўргатиш. Демак сўз кайвони, кўпни кўрган, тажрибали қайноналаримизга!

Неча-неча куну тунлар ҳаловатимни ўғирлаган, қалбимга неча бор баҳор тошқинидек жўшқинлик бағишлаб, ҳаяжон чўққиларига олиб чиққан тўй ҳам ўтди. Мана энди бағримдасиз, оиламнинг кичик фариштасидек ҳаммамизга севинч бағишлаб руҳимизни баланд қилиб юрибсиз.

— Келинингиз ял-ял ёниб чиқиб, бир марта салом қилса, ҳамма чарчоқларингиз тарқаб кетади, — дейишарди.

Тўғри экан. Ҳимо билан оҳиста-оҳиста юришингизни, дам-бадам «Ойижон!» деб ҳуркибгина, айни пайтда аллақандай эркаланиш ва келинларга хос тавозе билан чақиришингиз ич-ичимдан неча бор «Кўрсатганига шукр», дейишимга сабаб бўлди. Бор чарчоқларим чиқиб кетди.

Аслида бу чарчоқ анча олдин, тўй бошланиши дақиқаларидаёқ чиққан эди. Бунга ҳам сиз сабаб бўлдингиз.

«Тўйлар муборак»нинг садолари остида хонадонимга қадам босиб келар экансиз, ҳарир рўмолингиз остидан сизни олқишлаётганлар орасидан жовдираб кимнидир ахтара бошладингиз. Кўзингиз уч-тўрт қадам нарида турган мени топиши билан, қўлингизни ўғлим тирсагидан аста суғуриб, кўксингизга қўйдингиз-да, эгилиб таъзим бажо қилдингиз. Беихтиёр олдингизга бориб қолганимни, елкаларингизни икки қўллаб бағримга босиб, «Бахтли бўлинглар!» деганимни билмай қолдим!

«Қиз бола бировнинг хасми», деган гап бор халқимизда. Бу — қиз боланинг ўз уйи вақтинчалик макон деганигина эмас, бу ана шу уйда кўргани, ўрганганини, олган сабоғини бошқа — чин уйида такомиллаштириш, ривожлантириш дегани ҳамдир. Сизнинг уйда яхши тарбия кўрганингизни ўша биринчи таъзимингиздаёқ сездим. Биринчи таъзим менга кўп нарсани, биринчи навбатда палагингиз тозалигини, эгса эгиладиган, етовга юрадиган, яхшига эргаша биладиган келин эканлигингизни, дилингизда эзгу ниятлар лиқ тўла эканлигини кўрсатди. Яширмайман, қалбимда ўзингизга нисбатан меҳр булоғининг кўзини ўша дастлабки таъзим билан бағоят назокатла очдингиз.

Қадим-қадимдан келинлик — бедилхонлик, яъни Бедилни ўқишдан ҳам қийин дейишади. О, болам, агар ҳижжалаб ўқисангиз, Бедилни ўқиш қийинлиги катта фикрларнинг сатрларга сиғмаётганида, ҳар байт улкан ҳаётий фалсафани қамраб олганида эканини англайсиз. Бугундан иккимиз шу катта «ҲАЁТ» деб аталган китобни ўқишга тушамиз. Тушунмаганингизни сабот билан тушунтириш, кемани ҳар қандай шароитда ҳам бахт қирғоғи томон буриб туриш мендан.

Аммо келинг, келишиб олайлик: билмаганингизни уялмай сўрайсиз, айрим гапларим, Сиз кутгандан бошқачароқ чиқса, хафа бўлмайсиз, қаршилик қилмайсиз, бу ҳаракат зарур бўлса «Нега ойим шундай дедилар экан?» деб бир мушоҳада қилиб оласиз-у, кейин ичингиздагини очиқ изҳор айтасиз. Мендан ҳаёт сабоғини олмоқчи бўлсангиз яна бир шартим бор. Қадимгилар «Қизим, сенга айтаман, келиним, сен эшит» қабилида иш тутганлар. Мен эса воситачисиз тўғридан тўғри ўзингиз билан гаплашавераман. Негаки, уйда энди қизим ҳам, келиним ҳам Сиз!

Кеча бомдод номозида бувингизнинг Сизни дуо қилаётганларини эшитиб қолдим. Бу дуодан менинг ҳам кўнглим яйраб кетди. Эрталаб барвақт туриб жуда тўғри қиласиз. Баъзан янги келинликда киши эрталаб ишни нимадан бошлашини билмай эсанкираб қолади.

Уйғониб, юз-қўлингизни ювиб, енгилгина пардозингизни қилиб олгач, ишни бувингиз дуоларида айтганларидек, эшик очишдан бошланг. Кетатуриб, айвон олдидаги,кираверишдаги кавуш ечиладиган жойга қаранг: ҳамманинг оёқ кийими ўз жуфти билан турибдими? Кечқурун ётар олдида ҳаммасини тўғрилаб қўйдимку, деманг. Бир дақиқагина вақтингизни олади бу иш. Оёқ кийимларни тахлаганда оила аъзоларининг ёшига эътибор беринг. Бувингизнинг кавушларини яқинроққа, кийишларига қулай қилиб юзини олдинга қаратиб қўйинг. Туфли кийишда ишлатиладиган қошиқча жойидамикан, бир қараб қўйинг. Ётар олдингизда оёқ кийими ечиладиган супачани латта ҳўллаб артган эдингиз, бу яхши. Битта қарангчи, ҳозир ишга кетадиганларнинг оёқ кийими ифлос эмасми? Чангини артиб қўйинг. Йўқса, ҳозир эркаклар шошиб чанг устидан қора мой билан пардоз бера бошлайдилар...

Раҳима ШОМАНСУРОВА,
Ўзбекистонда хизмат кўрсатган маданият ходими.

Турмушимизни бозорсиз тасаввур қилиш мушкул. Аксарият нарсани бозордан харид қиламиз. Харид жараёнида ўзаро муомала маданияти, тажриба, фаросатнинг аҳамияти катта. Бугун биз сўз юритмоқчи бўлган мавзу аёл ва бозор ҳақида.

Эркаклар ўқисин

ХОТИНИНГИЗ НЕГА БОЗОРДА?

Нега энди айнан аёл ва бозор дейсизми? Чунки ҳозир исталган бозорингизга боринг, харид қилувчининг ҳам, сотувчининг ҳам аксарияти аёллар.

Эрта тонг ишга отланар эканман, икки қиз метро бекатида ҳамманинг эътиборини ўзларига жалб қилиб, сақич чайнаб туришар эди. Афтидан бозорга кетишаётганди чамаси. Беихтиёр уларни кузата бошладим. 17—18 ёшли навниҳол қизларнинг назокати, иффати нафақат улар кўтарган катта сумка тагида қолгандек, балки улар умуман ибо-ҳаё кўчасидан ўтмагандек кўриндилар.

Ёнимизда турган ёш йигитлар, уларнинг хатти-ҳаракатидан энсалари қотиб, юзларини четга буришди. Эртага шу қизлар бир хонадонга келин бўлиб тушадилар. Қизларнинг эркакшода ҳаракати, сўзлари билан уларга тасаввуримда оппоқ либос кийдира олмадим.

Кейин ҳақли савол туғилди. Нега аёлларимиз бозор қилиши керак? Уларнинг меҳнати, кучи, имкониятларидан шу йўсинда фойдаланиш инсофданми? Аёл кишига бозор қилдиришни баъзи ғурурли эркакларимиз ўзларига ор деб биладилар. Нафақат бозор-ўчар қилдириш, ҳатто харид қилишга ҳам «уриниб қоласан» баҳонасида қизғанадилар. Ўз навбатида ҳурматини билган аёлларимиз «Бор, бозор қилиб кел» деган эрга «Аёл бошим билан-а? Қандай бозор қиламан», дея жавоб беришларининг ҳам неча бор гувоҳи бўлганман. Лекин, у бозордан бу бозорга кийиму, ширинликларни олиб келиб, ол-оллаётган аёлларнинг кўпчилигининг эрлари ҳаёт, тижорат деб шаҳарма-шаҳар, аёл боши билан оиламга бирор фойда бўлармикан деб, туртина-суртина, бир-бирини етаклаб, мусофир жойларда тентираётган аёлларимизнинг ҳам эрлари бор. Қишнинг совуғи, ёзнинг иссиғида, ёнидаги эркак билан ёқа бўғишгудек жой талашган савдогар аёлнинг бошидаги эри уйида ё чойхонада ўз ҳузурини қилиб ўтирибди.

Энди тасаввур қилинг, ўша аёл уйга келади. Овқат қилади. Бола-чақа, кир-чир, тонг ёришмасдан яна бозорга нопади, ғала-ғовур. Унда фарзандларига айтадиган аллаю ширин сўзлари, меҳрли боқишлари, боласига тансиқ таомлар қиладиган қўлларининг назокати бозордан эсон-омон уйигача етиб борармикан? Етиб борганда ҳам қозонга унначётган, ё бугунги тушумини санашга сарфлаётган кучи мурғак кўнгил эҳтиёжларига етармикан?

Мен эркакларимиздан сўрамоқчиман. Нега сиз ҳаёт бўла туриб аёлингиз бозорда? Сизда куч-қувват, ғурур бўлса турмуш ўртоғингизни бозорга қўйиб қўярмидингиз? Аёлингизни ёмон кўзлардан, маънавиятига путур етмасликдан бугун асрамасангиз қачон асрайсиз? Сиз аёлингизни буюк бахти ва кутлуғ вазифаларидан бебаҳра қилмоқдасиз. Тўғри, фақат мени топганим нима бўлади, демоқчисиз. Бу аёлингиз имкониятларидан иқтисодий йўналишларда фойдаланишнинг йўллари борлигини билмаслигингиздан далолат.

Аёл уйда ўтириб ҳам меҳнат қилиши мумкин-ку. У ўқитувчилик, тикувчилик, пишириқлар пишириш, бичиш-қавишни билади. Ўзига муносиб жойларда ишлай олади-ку. Қолаверса, эркакнинг чопони этагида олиб келганининг баракаси ҳам бўлади. Хотин куни билан бозорда, кафгир эса эр ё муштдеккина бола қўлида қолади. Аёлсиз уйнинг файзи, қозоннинг режаси бўлмайди. У топиб келаверади, уйда эса аҳвол ҳалигидай. Шу аёл бир кун бозордан, шу ҳаётидан безишидан қўрқмайсизми?! Аёлингиз ҳам сизга кўп керак бўлади-ку.

Малика МИРСАФОЕВА.

Гавҳар опа билан суҳбатлашиш истаги улар пиширган ажойиб тортнинг мазасидан кейин туғилди. Суҳбат баҳона, оқшомхон дугоналаримиз яна бир пишириғу салат ўрганганлари қолади-да.

Қўли ширин бека

ПАЗАНДА САҚЛАЙДИГАН СИР

— Гавҳар опа, қадимдан ўзбек хонадонида қиз туғилибдики, юзимизни ерга қаратмасин дея қўлига чўмич, нина-ип ва супурги тутқазишади. Онангиз сизни кўпроқ қозон-товоғу пиширикқа ўргатган эканлар-да.

— Халқимизда қиз боланинг сочи супурги, қўли косов деган ибора юради. Буни қуйидаги маънода тушунмоқ керак. Сочи супурги дейилгани қиз боланинг ҳамма жойларни супуриб-сидириб, орасталикка интилишлари ифодаланган. Қўли косов дегани эса ўша тандирда нон ёпишу қозон-товоққа «ўралашиш» кўзда тутилган. Дадам ҳам яхшигина пазандалар. Қозон-товоғу пишириқлар уқувини ота-онамдан баб-баравар ўрганганман.

— Байрам арафаларида қўлингиз-қўлингизга тегмаса керак-а. Ҳар ҳолда қўни-қўшни, ёр-биродарларнинг илтимослари ерда қолмас. Севимли юмушимизни кўпайтирадиган бу илтимослар айрим қизларимизнинг уқувсизлиги эмасмикан?

— Илтимослар асло ерда қолмайди. Менинг фикримча, қиз болалар эсини таниганидан кейин кўча чангитиб юргандан кўра онасининг ёнида, ошхонада бўлганлари маъқул. Майли, улар дарров қозонга яқинлашмасинлар. Лекин ошхонада бўлаётган жараённи кузатиб, кўзлари пишиб борсин.

— Одатда қизларнинг ўзаро суҳбатлари асосан ё либослар ё пишириқ пишириш ҳақида бўлади. Шунда кўпчилик «Кўрсатма бўйича бирор нарса қилиб бўлмайди, уни кўриш керак» дейди. Яна баъзи пазандалар иш ўргатаётганда эмишки, бир сирини сақлар, ким зийрак бўлса уни англаб олар экан. Айтингчи, пазанда сақлайдиган сир нимада?

— Аҳамият беринг-а, ҳамманинг овқатга соладиган масаллиги бир хилу, пишгандан сўнг мазаси ҳар хил. Ҳамма гап ошхонада. Овқат қилаётганда бутун меҳрингизни, маҳоратингизни, бутун борлиғингизни қозонда қайнаётган масалликқа беринг. Биринчи марта ўхшамаса ташлаб қўймаслик керак. Бир марта, икки марта, қайта-қайта қилинг, то мақсадингизга эришгунингизча қилаверинг. Ўзингизнинг уқувсизлигингизни менинг қўлимдан келмайди деган гап билан оқламанг. Бунинг учун уриннинг, ўрганинг.

— Қўли ширин бека бўлиш учун нима қилиш керак?

— Ҳаракат, фақат ҳаракат қилиш керак.

— Ҳозир бирорта пишириқ пиширишга тобингиз қалай?

— Бажонидил.

Мен сизга болалар севиб истеъмол қиладиган ширин бўғирсоқлар қандай тайёрланишини айтиб берай. Бу нарса ҳам осон, ҳам тез тайёрланади.

200 грамм маргаринни эритиб хамиртуруш солинган хамир қорамиз. Бу биринчиси. Иккинчи хамиримиз эса бошқачароқ тайёрланади. 1 пиёла шакарни 1 пиёда сув билан бирга қайнатамиз. У бир оз совугач 100 грамм маргарин, хамиртуруш солиб хамир қорамиз. Хамиримиз ошганидан кейин биринчи оқ хамирни иккига бўлиб, алоҳида-алоҳида зувалачалар ясаймиз. Биринчи оқ зуваланинг устига ширин хамирли зувалани, унинг устига эса яна битта оқ зувалани қўямиз. Шундай қилиб 3 та зувалани устма-уст қўйиб ҳосил бўлган қаватли хамирни ёямиз.

Сўнг уни тўртбурчак шаклда кесамиз. Тўрт бурчакларнинг тўртта учини бирлаштирамиз. Бўғирсоқларни ясаб бўлгандан сўнг қизиган ёғда қовуриб оламиз. Устига қанд упаси сепишингиз ҳам мумкин. Қарабсизки, ширин бўғирсоқлар дастурхонингизда.

Пазанда суҳбати ва тавсиясини

Малоҳат САИДОВА
ёзиб олди.

«Ўзбекистон — Ватаним маним»

ҚАЛБИМДАГИ ГУЛИМСАН, ОНА ЮРТИМ!

Қўшиқ...

Шу ягона сўзни эшитишингиз билан қалбингиз ором туймайдими? Ўзингиз севган хонанданинг қўшиқларини эшитиш орзуси бирдан дилингизга ўт солмайдими? Ажиб оҳанглар. Ширин туйғулар қанотида хаёлингиз олис-олисларга парвоз этмайдими? Худди шундай бўлади, албатта...

Қадимдан одамлар оғир меҳнатдан кейин ором истаганлар. Юрак титроғини, вужуд чарчоғини ёзиш учун тадбир излаганлар. Шу тариқа қўшиқ яралган, қўшиқ дунёга келган. Неча-неча асрлар ўтди. Лекин ҳали ҳам қўшиқ инсонга яхши-ёмон кунида, шодлигу қайғусида ёнма-ён ҳамроҳ. Қўшиқни испаниялик ажойиб ижодкорлардан бири «азиз дўстим» деб атаган экан. Чиндан ҳам қўшиқ тинчлик-тотувлик уруғларини сепади, меҳнатга, ижодга руҳлантиради, таскин беради.

Қўшиқ ҳақида бир ривоят юради. Ёнма-ён яшайдиган икки қабила доимо бир-бири билан уришар экан. Саноқли кунларгина тинчлик, хотиржамлик билан ўтар экан. Бир-бирига интизор севишганлар шу икки қабиланинг фарзандлари экан. Охири қизғин жанг бораётган бир паллада йигит қўлига соз олибди. Аллоҳга илтижо билан жанг майдонига кириб қўшиқ куйлаб юборибди. У юраги тошиб ишқ-муҳаббат ҳақида, инсон қадри ҳақида, тинчлик-тотувлик ҳақида эҳтирос билан куйлабди. Ёниб куйлабди. Икки қабила жангчилари қиличларини йигитнинг оёғи остига ташлабдилар. Қабила бошлиғи шундай дебди: «Эй йигит, бизнинг энди кўзимиз очилди. Кўзимиз қиличга, қулоғимиз қилич жарангига ўрганиб қолган экан. Ниятингга иншооллоҳ етказамиз. Лекин сен ҳар саҳар қўшиқ айтасан. Дўстлик, тинчлик, муҳаббат ҳақида куйлайсан».

Шундан бери икки қабиланинг тонги қўшиқ билан бошланар экан. Бора-бора йигитнинг издошлари кўпайиб, қабилалар қўшиқчилар қабиласи деган ном олибди...

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар маҳкамасининг Ўзбекистон Мустақиллигининг беш йиллигига бағишланган «Ўзбекистон - Ватаним маним» мавзуида қўшиқлар кўрик танловини ўтказиш тўғрисида 1995 йил 5 декабрда қабул қилинган қарори таъбир жоиз бўлса, юртимиздаги ёшу қарининг қалбидаги булоқларни жўштириб юборди. Айтиш мумкинки «етти ёшдан етмиш ёшгача» — боғча тарбияланувчиларидан тортиб атоқли хонандаларгача ушбу кўрик-танловда иштирок этди. Янги-янги овозлар кашф этилди. Энг муҳими маънавиятимиз, маданиятимиз нақадар бой, нақадар бетакрор эканлиги яна бир бор ўз тасдиғини топди.

Маълумки, Низомга кўра кўрик-танлов икки босқичда — дастлаб Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар ва Тошкент шаҳри бўйича, сўнгра ғолиблар баҳси иккинчи якуний босқичда ўтказилади. Биринчи босқич муваффақият билан якунланди.

Пойтахтимиз туманларида ушбу кўрик-танлов юқори савияда ўтказилгандан «Оқшом» муштарийларининг хабарлари бор, албатта.

Туман кўрик-танлов ғолиблари, шунингдек профессионал ижрочилар куни кеча «Баҳор»концерт залига тўпландилар. Ижро этиладиган етмиш етти концерт номери ижрочилари орасидан Республикамиз вилоятларидан келган ижодкорлар билан куч синашадиган ягона ғолиб, шунингдек фахрли иккинчи, учинчи ўринларнинг эгалари, энг яхши ижрочилар кескин курашлар натижасида аниқланди.

Зални қўшиқ шайдолари лиқ тўлдирган «Ўзбекистон — Ватаним маним» мавзусидаги шаҳар қўшиқлар кўрик-танлови ҳайъати раиси, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган санъат арбоби, профессор, мусиқашунос Аҳмад Жабборов кўрикни очиб, қатнашчиларга омад тилади. Шундан сўнг танловни Олий қўшин билим юрти хори Назармат шеъри билан «Аскарлар қўшиғи» ни ижро этиб бошлаб берди. Саҳнага бирин-кетин «Пахтаой» вокал чолғу дастаси («Ўзбекистон», Алишер Икромов мусиқаси, Иброҳим Жиянов шеъри), Дилшод Жўраев («Ватан бу», Турсунбой Жўраев мусиқаси, Мухтор Худойқулов шеъри), Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артистлар Исроилжон ва Исмоилжон Ваҳобовлар («Жон Ўзбекистон», Омон Матжон шеъри), 403-болалар боғчасининг иштирокчилари («Тинчлик бўлсин», М.Икромова мусиқаси, З.Сатторова шеъри), Республика 3-ўрта махсус санъат мактабининг хор жамоаси («Ўзбекистоним», Жасур Жавҳарназаров мусиқаси, С.Солиев шеъри), жаҳон тиллари университетининг бадиий жамоаси («Мустақиллик шамоли», Скорпеонез мусиқаси, 125-гуруҳ сўзи, инглиз тилида), Яккасарой туманидан Абдуваҳоб Одилов («Ўзбекистоним», катта ашула), Бектемир туманидан Фозил Саидов («Туркистон бир, Ватан бир» Ф. Саидов мусиқаси, Эркин Воҳидов шеъри), «Шодлик» ашула ва рақс дастасининг хонандаси Раҳима Носирова («Ўзбекистон сенга ёр», М.Мараҳимов мусиқаси, М.Қориев шеъри), Тошкент Автомобиль йўллари институти талабаси Саломат Иброҳимова («Туркистон — она Ватаним», С.Иброҳимова мусиқаси, И.Жиянов шеъри), Яккасарой туманидан Каромат Абдураҳмонова («Ўзбекистон — фахрим — камолим менинг», К.Абдураҳмонов мусиқаси, Е.Тўйчиев шеъри), Тошкент Давлат Педагогика Институти хор жамоаси («Истиқлол ҳақида қўшиқ», Қ.Маъмиров мусиқаси ва сўзи), Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист Файзулла Аҳмедов («Битта осмон остида», Илҳом Ҳамдамов мусиқаси, Охунжон Ҳакимов шеъри), Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист Эсон Лутфуллаев («Ўзбекистон», Э.Лутфуллаев мусиқаси, Тўрахон Саид шеъри), Марказий Осиё халқлари мақомчилар кўрик танлови ғолиби Соибжон Ниёзов («Ҳаётим Ўзбекистондир», Э.Лутфуллаев мусиқаси, С.Эркинов шеъри), Ширин Қурбонова («Ўзбекистон», Ширин Қурбонова мусиқаси ва шеъри), Юнусобод тумани А.Қодирий номидаги маданият уйининг «Феруз» гуруҳи («Ўзбекистон», Муяссар Отажонова сўзи, М.Худойназаров мусиқаси), Мавлуда Халилова («Ўзбекистоним», Ж.Жабборов шеъри, С.Ҳайитбоев мусиқаси), Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист Раъно Шарипова («Мен фарзандингман», Р.Шарипова ва Э.Қаландаров мусиқаси, И.Жиянов шеъри), Шуҳрат Қаюмов («Ватан», Муҳаммад Юсуф шеъри, Ш.Қаюмов мусиқаси), Тошкент Давлат консерваториясининг хор жамоаси, ижодий жамоалар, яккахонлар бирин-кетин ўзларининг маҳоратларини намойиш этдилар.

Икки кун давомида 90 га яқин қўшиқ ижро этилди. Айтиш мумкинки (қўшиқлар матни албатта турли савияда ёзилганини кўзда тутиш керак) барча ижрочилар ўз асарларини кўтаринки руҳда ижро этдилар.

Кўрик -танлов ҳеч кимни бефарқ қолдирмади. Биз томошабинлар билан суҳбатлашганда бўнга амин бўлдик.

Пўлат МЎМИН, Ўзбекистон халқ ёзувчиси: Мени ушбу кўрик-танловда болалар қўшиқларига ҳам кенг ўрин берилгани жуда мамнун этди. Айниқса, «Пахтаой» вокал-чолғу дастаси, 20-болалар мусиқа мактаби талабаси Шерзод Имонбердиевлар ижро этган қўшиқлар барчага манзур бўлди, деб ўйлайман.

Сайфи ЖАЛИЛ, Ўзбекистон халқ артисти: Кўрик-танлов давомида халқимизда шунчалар истеъдодлар борлигидан ҳайратга тушиб ўтирдим. «Ўзбекистон — Ватаним маним» кўрик-танлови мана шундай миқёсларни очиб берди. Ишонаманки санъатимизниниг шунча гуллари бор экан, бу гулзор яшнайверади.

Ойдин СОЛИЕВА, Давлат мулк қўмитаси назоратчиси: Кўрик- танлов шунчалар жўшқинлик билан ўтказилади деб ўйламаган эдим. Тўғри, янграган қўшиқларнинг барчасини бир хил юксак савияда деб бўлмайди. Буни баҳолаш эътиборли ҳайъат зиммасида. Лекин қатнашчиларнинг жон-диллари билан ижро этган асарлари шахсан мени хурсанд қилди. Кўрик-танлов жуда ҳам кўп истеъдодларни очиб берди. Менимча энг катта ютуқ ҳам шу бўлса керак. Уларни катта санъатда ўз ўринларини эгаллаб кетишларига ишонаман.

Салоҳиддин ТЎХТАСИНОВ, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист: Танловга катта ашула киритилиши, айниқса, рус, инглиз тилларида қўшиқларнинг янграши, танлов кўлами кенглигидан далолат беради. Мен бу нарсани кўриб қувониб ўтирдим. Қатнашчиларнинг барчаси миллий услуб, шарқона одоб, назокатни сақлашга интилишди. Бу эса анъанавий санъатимизнинг барҳаётлиги, бардавомлигидан нишонадир...

Қизғин баҳслардан кейин Шуҳрат Қаюмов ижросидаги «Ватан» қўшиғи (Муҳаммад Юсуф шеъри, Шуҳрат Қаюмов мусиқаси) биринчи ўринга лойиқ деб топилди.

Иккита иккинчи ўринларга Р. Глиэр номли мусиқа мактабининг хор жамоаси («Ўзбекистон» қўшиғи, Абдусаид Кўчимов шеъри, Аваз Мансуров мусиқаси) ҳамда Ўзбекистон Республикаси ички ишлар вазирлиги қошидаги намунали оркестрнинг хор жамоаси («Моя отчизна» қўшиғи, Раим Фарҳодий шеъри, Наталья Морункова мусиқаси) сазовор бўлдилар. Учта учинчи ўрин ака-ука, Саидориповлар («Зарралари зар Ватан» қўшиғи, Жуманиёз Жабборов шеъри Дилором Омонуллаева мусиқаси), Ўзбекистон халқ артисти Насим Ҳошимов («Жаҳонда ягона Ўзбекистон» қўшиғи, Абдулла Орипов шеъри, Мустафо Бафоев мусиқаси), Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист Мурoджон Соҳибов («Ўзбекистон—Ватаним маним» қўшиғи, Абдулла Орипов шеъри, Туйғун Отабоев мусиқаси) сазовор бўлишди. Кўпгина ижрочилар турли қимматбаҳо совғалар билан тақдирланишди.

«Ўзбекистон—Ватаним маним» мавзуида қўшиқлар кўрик-танловининг Тошкент шаҳри бўйича беллашуви якунланди. Танлов сабоқлари ижодий жамоаларда муҳокама этилади, хулосалар чиқарилади. Бу эса келгуси танловларда ўз мевасини беради, албатта. Энг муҳими озод Ватанимиз—Ўзбекистон чексиз қўшиқларга мавзу экан! Ҳали кўплаб янги дилтортар қўшиқлар яратилади, улар баланд пардаларда янграйди!

Биз эса кўрик-танлов қатнашчиси, ангренлик Фирдавс Нуриддиновнинг қўшиғидаги сатрлар билан сўнгги нуқтани қўймоқчимиз. У ўзи ёзган шеърга ўзи куй басталаб ижро этди.

Кўнглимдаги кўзимсан, Ватан,
Кўнглимдаги гулимсан, Ватан.

Бу гул мусиқалар билан, қўшиқлар билан ороланган. У асло сўлиш нималигини билмайди.

Темур УБАЙДУЛЛО.

СУРАТЛАРДА: «Ўзбекистон—Ватаним маним» мавзуидаги қўшиқлар кўрик-танловининг Тошкент шаҳри бўйича ўтказилган якунловчи беллашувидан лавҳалар.

Рустам Шарипов олган суратлар.

Лутфихоним Саримсоқованинг 100 йиллигига

АЯ, СИЗ ҲАҚИНГИЗДА ЁЗМОҚЧИ ЭДИМ...

Биз ҳикоя қилмоқчи бўлган инсон экранда, саҳнада жуда кўплаб образлар яратган. Бугун биз уларнинг атиги учтасини олдик. «Сен етим эмассан», «Маҳаллада дув-дув гап» ва «Фарзандлар» фильмлари. Ҳа, тўғри топдингиз. Сизга Ая ҳақида ҳикоя қилмоқчимиз.

Афсуски, мен Аянинг суҳбатларини олмаганман. Лекин уларнинг самимий, меҳрли кўзлари, муниса, нурли чеҳраларидан бағри кенг, меҳрибон аёл бўлганликларини тасаввур қила оламан. Хаёлан суҳбатлашаман ҳам. Суҳбатимиз мавзуси санъат, кино, ўзбек киноактрисалари, аёлларимиз, истакларимиз ҳақида бўлади. Аяни кўрганимда ҳаётнинг фараҳбахш онлари билан бирга аччиқ-араз, армонли кунлари, меҳрга, бир оғиз ширин сўз, озгина эътиборга муштоқ одамлар борлиги, киши ўзида сабр, матонат, шукроналик неъматларини шакллантириши кераклиги ҳақида ўйлайман. Нега шундай дейсизми? Чунки Ая яратган сиймолар кўзларида ҳаётнинг шу жиҳатларини жамлаган фалсафасини унсиз сўзлайди. Муниса, мушфиқ меҳрибон Ая...

Фотима опанинг куюнчаклиги, бола учун жон олиб, жон бериши, кечагина бувим кўзларида ёш билан сўзлаб берган ўтган кунлари эмасми?! Фотима аянинг ўзи бувижоним эмасми? Болалари учун ўзини ўтга, чўққа ураётган, ҳаётнинг паст-баландини кўрган, аччиқ-чучугини тотган онани кўриб, беихтиёр: «Онажон, ўзингизни уринтириб қўйманг» деб юбораман... Назаримда у киши экранда йўқ. Менинг ёнимда «Куюнчаккина болагинам-а» деяётгандек бўладилар.

Етимлик тўнини кийган, кўнгли ярим норасидага «Сен етим эмассан» деб айта оладиган она прототипини назаримда Аядек қиёмига етказиб ўйнайдиган актриса бўлмаса керак. Мен актёрдаги фидойиликни, туғма қобилиятни Асад Исматов, Аброр Ҳидоятов, Шукур Бурхон, Лутфихоним Саримсоқоваларда кўрдим. Бу актёрлар нафақат ўзлари қаҳрамонга уйғунлашиб кетадилар, балки томошабинни ҳам сеҳрлаб, бирга воқеалар жараёнига олиб кирадилар.

Режиссёр Шухрат Аббосовнинг «Маҳаллада дув-дув гап» фильмидаги Ая яратган қаҳрамонни эсласанг-а! Фарзандини бир кўз билан боққан соддагина аёлни бундан ортиқ яна қандай тасаввур қилиш мумкин? Сайёрахонни чақириб, ҳеч қандай алдовсиз, орзу-ҳавасларини гапираётган, ўғли кириб келганида бир оналик меҳри, бир аразу-кўз ёшли, хиёл қаттиқроқ сўзлари. «Вой, тиниб-тинчимаган одамлар-эй» дейишларию ҳайратли нигоҳлари Аянинг истеъдодидан далолат.

Аянинг ёрқин истеъдодини «Фарзандлар» фильмидаги телба аёл қиёфасида ҳам кўриш мумкин. Актриса билан суҳбатлашган киночиларнинг ҳикоя қилишича Ая суратга олиш маҳали режиссёрдан бир пиёла беришларини илтимос қилибди. Қўлларида пиёла, маънисиз кўзлар... унинг қаерларидадир мунг қотган, тўзиган соч, паришон бир қиёфада дам кулиб, дам йиғлаб, илтижо билан сув сўраяпти. «Сув беринг, бир пиёла сув!» Этларингиз жимирлаб кетиб, бўғзингизга аччиқ йиғи тиқилади. Ҳатто Аянинг бу қиёфага кирганида суратга олиш майдончаларидагилар, фильмнинг ижодий жамоаси, во дариғ ижрочилар... даҳшатга тушган эканлар.

Ая ҳар қандай сиймони тўла-тўкис яратиш қудратига эга эдилар. Дарвоқе, болалигимдаги бир воқеа сира ёдимдан чиқмайди. Телевизорда бир театрдан парча беришди. Қопқора кийинган Ёсуман бир йигитга нималарнидир уқтиряпти. Кейин, кейин ҳозиргидек ёдимда, қўйнидан қип-қизил атиргул олиб, йигитга узатди. Йигит гулни ҳидлаб, беҳуш йиқилади. Ёвуз аёл ниятига етганидан даҳшатли оҳангда қаҳқаҳ отади. Ўша жодугар аёл шунчалар қўрқинчли эдики... Вақт ўтиб, бу кўриниш «Фарҳод ва Ширин» спектаклидан парча бўлиб, Ёсуман ролини эса Лутфихоним Саримсоқова ижро этганликларини билдим. Мен кино, театрга яқинлашиб боришим жараёнида бир нарсани англадим. Ўзбек аёлларидан чиққан илк киноактриса Ая эканлар. У киши театрда ҳам драматик, ҳам комик образлар яратганлар. Лекин кинода саҳнадагидек серқирра ижод қилдиларми?

Лутфихоним Ая умрларини санъатга бағишладилар. Саҳнада, экрандан туриб, қайғуларига куюнтириб, севинчларига шерик қила олишдек бахтга сазовор бўлдилар. Ая хонадонларимизга ҳали-ҳануз меҳрли, маъюс, маъноли боқувчи кўзлари билан муниса она тимсолида кириб келадилар.

Ая, Сиз ҳақингизда ёзмоқчи эдим. Лекин негадир ички бир ҳаяжондан, масъулиятдан сўзларим бир-бирига қовушмаяпти, гапни нимадан бошлаб, нима билан якунлашни, нима дейишни билмаяпман. Дарвоқе, мен бир нарсани англадим. У ҳам бўлса Сиз ҳақингизда ёзиш учун яна жуда кўп нарсаларни билишим керак экан...

Маҳлиё МИРСОАТОВА.

СУРАТДА: Лутфихоним Саримсоқова «Қасам» фильмида Азимнинг онаси ролида.

Ҳамза номидаги ўзбек Давлат академик драма театрида бўлиб ўтадиган янги спектаклларнинг илк томошалари мухлислар учун ҳақиқий байрам бўлади. Бу сафар ҳам театр шинавандалари ўзларининг севимли театрларидан мамнун бўлдилар. Фарид Багданов асари асосида Ҳайдар Муҳаммад таржимаси билан саҳнага олиб чиқилган «Тунги меҳмон» драмаси ўзида мужассам этилган инсоний туйғулар, муҳаббат ва одамийликни тараннум этиши билан ҳам барчанинг эътиборини тортди.

«ТУНГИ МЕҲМОН»

Асарни Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист Ёдгор Саъдиев саҳнага олиб чиққан бўлиб, муаллиф фикрига содиқ қолган ҳолда қаҳрамонларнинг ички кечинмалари, уларнинг бир-бирларига бўлган қалб туғёнларини томошабинга етказишга ҳаракат қилган ва бунинг уддасидан чиқа олган.

Асар қаҳрамонлари Мадина /Гулчеҳра Жамилова/, Маҳмуд/ Ёдгор Саъдиев/ тасодифан учрашиб қоладилар. Ҳаёт-мамоти ҳал бўлаётган, қандай йўл билан бўлса-да таъқибдан қочиш пайида бўлиб, дуч келган хонадонга кириб қолган Маҳмуд уй эгаси Мадинага шунчаки бир аёл сифатида қарайди, кейинчалик эса унинг хатти-ҳаракати, Маҳмудга бўлган муомаласи, инсоний тафаккури орқали ҳаётда бундай кишини учратмаганлигини англаб етади.

Маҳмуд қамалиб чиққан ва янги жиноятга қўл урган таъқибдаги шахс, Мадина эса университетда қонундан таълим берувчи ўқитувчи. Икковларининг ҳам ёшлари ўтиб қолган, лекин ҳаётда ўз ўринларини топа олишмаган. Аввалига қўрқиб, воқеа қандайдир нохушлик билан тугашини англаб етиб жонсарак бўлиб турган Мадина Маҳмудни севиб қолади. Унинг ҳаёт йўли, бошидан кечирган ўтмишини тинглар экан, унга меҳри ортади. Аввалига уни тутиб бериш пайида турган Мадина қандай қилиб бўлса-да қутқариб қолиш, айни дамда қопқон бўлиб турган уйидан бир иложини қилиб чиқариб юбориш йўлларини ахтаради. Маҳмуд ҳам аёлни кузатиши натижасида уни севиб қолади. Воқеалар эса ривожланиб боради. Уларнинг ўтмишлари, бироз бўлса-да воқеликни унутиб ўзга бир оламга кирадилар. Бир-бирларига бўлган дил торлари тобора яқинлашиб боради. Маҳмуд тасодиф туфайли ўртадаги столни синдириб қўйиши, уни тузатиши, бу хонадонда эркак йўқлигини англатиб турганлигини айтади. Мадина эса аввалига тан олмайди, кейинчалик эса ёлғизликнинг даҳшати ҳақида сўзлаб, атайин унга майл билдиради. Икки қалбнинг сокин бир лаҳзада бир-бирларига меҳр қўйишлари инсоний муносабатлар, уларнинг ички кечинмалари бир зум бўлса-да томошабинни бефарқ қолдирмайди. Ҳаётнинг мураккаб сўқмоқларидан ўтган Маҳмуд туҳмат қурбони бўлиб қамалиб кетган, сўнг эса хотини ва дўстининг хиёнати унинг ҳаётга қарашларини бутунлайин ўзгартириб юборган.

Ёдгор Саъдиев Маҳмуд образини катта маҳорат билан томошабинга етказиб бера олган, унинг изтиробларига қўшилиб ҳаяжонга тушасиз, ҳаёт ташвишлари билан бўлиб шу хонадондан омон чиқиб кетишини истаётганингизни ҳис қиласиз. Бу эса ижродаги ўта мукаммаллик, қаҳрамоннинг барча ҳолатларини катта истеъдод билан саҳнага олиб чиқилганлигининг далолатидир. Ўзбекистон халқ артисти Гулчеҳра Жамилова талқинидаги Мадина образи ҳам қарама-қаршиликларга бой, ранг-баранг тарзда саҳнага олиб чиқилган. Гўзал ва оқила аёл ёлғизликдан қийналади ва ўзига муносиб инсонни топганлигини англаб етади. Ҳаётини у билан боғлашга аҳд қилади. Сўнгги саҳналарда эса Мадина радиодан берилган нотўғри ахборотга ишонади. Ўзи қонун ҳимоячиси бўла туриб, инсоннинг умрига завол бўлган жиноятчи билан яқин бўлолмаслигини англаб етади. Маҳмуд ҳеч кимнинг жонига қасд қилмаганлигига ишонтиришга нечоғлиқ ҳаракат қилмасин Мадина ишонмайди, чиқиб таслим бўлишини талаб қилади. Муҳаббат бир зум бўлса-да нафратга айланади. Лекин қалби унга интилиб турганлигини сезса ҳам ўз эътиқодидан қайтолмайди.

Гулчеҳра Жамилова ўзи ижро этган Мадина образини юксак маҳорат билан саҳнада гавдалантира олган, унинг қиёфасидаги аёл гўзал ва оқила, ҳар бир ишни ўйлаб, мушоҳада билан қиладиган, ҳаётда кўп жафолар тортган, аёл боши билан рўзғор ташвишига ўралашиб қолган, муҳаббат ва вафога ташна бир қалбни томошабин кўз олдида гавдалантиради. Аёл, унинг нозик қалби билан ҳатто қўлида қурол билан кириб келган Маҳмуд ҳам инсоний қиёфасини Мадина орқали топади. Шундагина Маҳмуд ўзининг инсон эканлигини, у ҳам бошқаларга ўхшаб яшаш ҳуқуқига эга эканлигини ҳис этади. Мадинанинг муносабати, унинг Маҳмудга бўлган қарашлари, икки ўт орасида ёниши асар давомида маромига етиб ижро этилганлигининг шоҳиди бўласиз. Айниқса севган кишисининг жиноятчи бўлиб чиқиши, бўлганда ҳам кишиларга қасд этиб, қотиллик даражасига борганлигини англагач қаттиқ изтиробга тушади ва томошабинни ҳам ўзи билан бирга ўша кечинмалар оғушига етаклайди. Маҳмуд Мадинанинг бир сўзли эканлигини англаб етгач ўз жонига қасд қилади. Мадина эса эндигина топган кимсасини йўқотганидан алам билан фарёд чекади. Асар кишиларни ўйлашга, ҳаётга чуқурроқ қарашга даъват этади. Инсонга берилувчи инъом саналмиш умрни беҳуда ўтказмасликка ундайди.

Салоҳиддин СИРОЖИДДИНОВ.

Коинот сирлари

ИҚЛИМ, МАВСУМ ВА ФАСЛ

Оламнинг мўъжизаларидан бири она замин қиёфаларининг ранг-баранглигидадир. Айниқса, Ер куррасининг турли минтақаларидаги табиатнинг хилма-хиллиги. Дарҳақиқат, бир жойда кун, иккинчисида тун. Ёки бирида тонг, унисида кеч. Замин минтақаларининг айримларида ёз, бошқаларида қиш. Баъзи жойларда баҳор бўлса, ўзга бир манзилда куз...

Чунончи, йил давомида Зоирда битта, Эфиопияда иккита, Мисрда уч хил фасл кузатилади. Ҳиндистон билан Хитойнинг ҳудуд тузилишлари ниҳоятда хилма-хил. Шунинг учун ҳам агар бу юртларнинг турли бурчакларида йил давомида кузатиладиган мавсум фасллари аниқланса, улар Ҳиндистонда олтита, Хитойда йигирма тўрттагача фаслни кузатиш мумкин экан. Ўтмишда буларнинг барчасининг бир вақтда рўй беришига ёки умуман шундай бўлишига ишониш хом хаёл бўлиб туюлса, ҳозир бу оддий бир ҳақиқат. Илм-фан тараққиёти туфайли, жумладан космик кема, самолёт, теле-радиодек воситалар ёрдамида ёлғонга ўхшаган бу ҳақиқатга бир зумда ишонч ҳосил қилиш мумкин.

Археологик маълумотлар ва йилномаларнинг гувоҳлик беришича, 4 минг йил аввал ернинг иқлими намроқ, 3 минг йил илгари эса қуруқ бўлган. Милоднинг бошида, яъни 2 минг йил олдин намроқ бўлган бўлса, милоднинг минггинчи йилларида қуруқ бўлган. Эндиликда яқинлашаётган 2 минг йил бошларида намроқ бўлган иқлим, аста навбатдаги қуруқ даврга кира бошлади. Тадқиқотлар иқлимнинг бундай ўзгаришлари 11, 35, 80, 90, 1 минг 800, 1 минг 900 йиллик даврийликларини қайд қилмоқда.

Замин иқлимининг ўзгаришида одамзотнинг ҳам ҳиссаси йўқ эмас. Ахир башарият тонгидан бошлаб ҳамон фаоллашиб бораётган инсон фаолияти оқибатида, Ер куррасида иқлимнинг маълум ўзгаришлари содир бўлиши кузатилмоқда. Масалан, ўрмонларнинг ялпи кесиб ташланиши, ботқоқликларнинг кенг миқёсида қуритилиши, дарёларда тўғонларнинг кўплаб бунёд этилиши, сув омборларининг вужудга келиши, заминдаги жараёнларнинг газ чиқиндиларининг ҳавога ёйилиши натижасида озон ўпқонларидаги хавотирли ўзгаришлар ва атмосферада «иссиқлик» самарасининг пайдо бўлиши эҳтимоли натижасида 2 мингинчи йилларга келиб ҳаво ҳароратининг ялпи 0,5 даражага ошиши эҳтимоли мавжуд. Оқибатда инсон ва табиат муносабатидаги меъёрнинг бундай бузилиши барча ҳудуд иқлимига таъсир этади.

Иқлим, фасл ва мавсум арабий сўзлар бўлиб, фасл—йилнинг бир қисми, мавсум— йил фаслларида амалга ошириладиган ишлар даври, иқлим— маълум жойнинг ўзига хос бўлган мавсумий фасл об-ҳаво шароитини билдиради. Юнон тилида иқлим сўзи «климатос» деб аталади ва оғиш, яъни Ер сатҳининг Қуёш нурларига нисбатан оғмалигини англатади. Ҳақиқатда, Ер куррасидаги иқлим, мавсум, фаслларнинг хилма-хиллиги Ернинг ўз ўқи атрофида айланиши, бу ўқнинг Ер экваторига оғмалиги ҳамда курраи заминнинг Қуёш атрофидаги йиллик ҳаракати оқибатидир. Чунки Қуёш нурининг Ер сатҳига қандай қиялик, узоқлик ва қандай муддат давомида тушиши иқлимнинг қандай бўлишини аниқлайди. Жумладан, айнан шу сабаблар таъсирида курраи заминда асосан еттита иқлимий минтақалар мавжуд: экваториал, субэкваториал, тропик, субтропик, мўътадил, субарктик ва субантарктик, арктик ва антарктик иқлим минтақалари.

Ер ўқининг Ер орбитасига оғмалиги 66 о 33/. Шу сабабли курраи замин шимол тарафи билан Қуёшга қараса—шимолда ёз, аксинча, жануб тарафи билан Қуёшга қараса — жанубда ёз. Ер сайёрасининг шимолида ёз даври бўлганда, Ернинг Қуёшдан узоқлиги 152 миллион километр. Бу ҳодиса «Афелий» дейилади ва у 5 июлда содир бўлади. Айни даврда ернинг шимолий тарафига Қуёш нурлари узоқ вақт давомида тик ва кўпроқ тушади. Натижада, бу жойларда иссиқ бўлади. Қишнинг ўртаси—3 январда «Перигелий» ҳодисаси рўй беради ва бу пайтда Ер Қуёшдан 147 миллион километр узоқликда бўлади. Бу даврда замин Қуёшга жануб тарафи билан қарайди. Шу сабабдан ҳам Ер куррасининг жануб томони иссиқ, шимолий тарафи энди нисбатан совуқроқ бўлади. Агар 21—22 июлда Қуёш уфқдан энг баландга кўтарилиб ёзги турғунлик ҳолати рўй берганда йилнинг энг узун куни ва қисқа туни содир бўлса, 21—22 декабрда эса қишки Қуёш турғунлиги пайтида, яъни Қуёш уфққа нисбатан энг паст бўлганда йилнинг энг қисқа куни ва узун туни рўй беради. Йилнинг 20—21 март ва 22—23 сентябрида кун билан тун бир дақиқага тенглашади. Шунда, бу воқеа кузда бўлса, ёз тугаб куз бошланади ва олдинда қиш бўлади. Кун билан тун тенглиги баҳорга тўғри келса, бу даврда қиш тугаб баҳор бошланади ва олдинда жазирама ёз бўлади. Булар астрономик муддатлар бўлиб, йил тақвимлари шулар асосида тузилади.

Тарих давомида кўплаб хилма-хил тақвимлар бўлган. Уларда йил боши турли мавсумий фаслларда бошланган. Жумладан, Марказий Осиёда минг йиллар давомида тақвим ҳисоби баҳорда кун билан тун тенг бўлган 20—21 мартда бошланган ва бу ҳисоб боши бўлмиш кун йилнинг янги куни — Наврўз деб аталган. Жумладан, бу йил Наврўз фалакиёт қонунига кўра 20 март 14 соату 3 дақиқаю 16 сонияда ўз янги йил ҳисобини бошлади. Бунинг моҳиятларидан бири шундаки, айни шу вақтда инсон ҳам, табиат ҳам қишки ҳордиқни якунлаб, яхши ниятлар билан бўлғуси ишларни жадал бошлайди. Фасллар чархпалаги яна ўз чархини ура бошлайди. Гўё Наврўзнинг хатти-ҳаракатларига олисда умид билан Меҳржон қараб тургандай.

Саидбаҳром АЗИЗОВ,
фалакшунос.

Жаҳон тиббиётидан

САБЗАВОТ ТАНЛАШДА АДАШМАНГ

Норвегиялик олим Олиф Линдстрем сабзавотларнинг инсон руҳиятига таъсирини ўрганмоқда. Агар олимнинг гапига ишонадиган бўлсак салат мусиқага бўлган майлни ўстиради, пиёз эса мантиқий мушоҳадани, сабзи ва исмалоқ дилгир кайфиятни пайдо қилади. Картошка тинчлантириш хусусиятига эга. Шуларни ҳисобга олганда сабзавот танлашга эътиборлироқ бўлишга тўғри келади.

Агар олмани хуш кўрсангиз,демак сиз тиришқоқ, аммо эски урф-одатга мойилроқ одамсиз. Зеро америкалик Ивлин Кан ана шундай фикрга келган. Бундан ташқари меваларга ишқибоз одам одатда чиройли буюмларга ўч бўлади, дея ҳисоблайди у.

ЛАЗЕР ШАМОЛЛАШГА ҚАРШИ

Эллик ёшдан ошган эркаклар орасида кўп учрайдиган касаллик — простата безининг шамоллашини даволаш учун бор-йўғи бир кун зарур бўлди, холос. Мюнхенлик машҳур уролог Хартвич Бауэр янги услублар бўйича ўз амалиётида даволашни олиб бормоқда.

Даволаш услубида телекоммуникация ва лазерли техниканинг энг сўнгги ютуқларидан фойдаланмоқда. Простата безининг шамоллаши билан азият чекаётган одам танасидан суюқликни бир меъёрда чиқара олмаётган беморнинг пешоб йўли каналига лазер қурилмали ва ихчам камерали ингичка катетер киргизилади. Уролог монитор экрани орқали шишнинг ҳажмини аниқлайди ва нишонга олиб «лазер ҳужуми»га ўтади. Ана шундан сўнг «лазерли тўпдан» ўқ отилади ва шамоллаган жойга етказилади. Бу нарса токи простата бези ўзининг оддий ҳажмига келмагунича давом эттирилаверади.

Мижоз кечқуруннинг ўзида Мюнхен клиникасини тарк этиши мумкин. Авваллари жарроҳлик йўли билан бундай операцияларни ўтказиш учун бемор касалхонада камида 10 кун ётиши лозим бўларди. Шифохона молия бўлимлари ҳозирнинг ўзидаёқ қимматли лазер қурилмадан фойдаланишга катта миқдорда пул ўтказмоқдалар. Немис уролог-мутахассислари простатитни табиий воситалар ёрдамида даволаш кам самара беришини таъкидлашмоқда. Улар касалликнинг илк даврида бироз ёрдам бериши мумкин. Қичитқи ўт, қовоқ уруғи ва бошқалар шулар жумласидандир. Кимёвий дори-дармонларга келсак, улар кўпинча салбий таъсирлар кўрсатиши, жумладан эрлик қувватини қирқиши мумкин.

НИКОТИНИ КАМ ДЕМАНГ

Бевақт ўлимга олиб келувчи сабаблар ичида Америка Қўшма Штатлари бўйича ўпка раки биринчи ўринга чиқди. Мамлакатнинг рак хасталигига қарши кураш жамиятининг ходими Майкл Тан олиб борган тадқиқотлар натижаларига кўра ўрта ёшдаги кашанда аёлларда ўпка ракига чалиниш ҳоллари олти баробар ошганлиги маълум бўлди.

Агар 60-йилларда ҳар минг аёлнинг 23 таси ана шу хасталикка йўлиқиб ҳаётдан кўз юмган бўлса, ҳозирда ана шу миқдор 155 тага етган. Бу кўрсаткич худди шу даврда эркаклардагига нисбатан анча юқори, зеро ўпка ракидан вафот этиш ҳоллари эркакларда икки баробар ошган холос. Тўғри, умумий ҳисобда эркаклар олдинлаб кетишган (341 бемордан 187 нафари ўлган), лекин бу ҳолат ожизалар учун ожизгина тасалли бўлиши мумкин.

Аёллар томонидан ардоқланадиган, никотин миқдори кам бўлган сигареталарга ҳам ишониб бўлмайди. Майкл Тан эътироф этишича, унинг тадқиқотлари айнан ана шундай сигареталарни хуш кўрувчи аёллар устида олиб борилган.

Мурод РАҲИМОВ тайёрлаган.

Рўзғорда асқотади

АМЕРИКАЛИКЛАРНИНГ ОШХОНАСИ ҚАНДАЙ?

Бизнинг овқатланишимиз ва овқат тайёрлашимиз билан американикларнинг орасида катта фарқ бор. Биз овқатга ёғни кўп ишлатамиз, хамир овқатларни кўпроқ хуш кўрамиз. Кўпчилик американиклар эса кундалик овқатнинг фақат калориясини эмас, балки сотиб оладиган маҳсулотлари таркибидаги ёғ ва холестерин миқдорига ҳам катта аҳамият берадилар.

Американикларнинг кундалик рационида ёғсиз сут, янги узилган озгина ҳўл мева, калорияси кам печенье, озгина жем, узум, таркибида ёғ ва холестерин бўлмаган сабзавотлар салати, шунингдек балиқ ёки товуқ бутерброди, макарон, помидор қайласи билан, озгина ёғсиз гўшт кабилардан иборат бўлади.

Юқоридагиларни ўқиб, американиклар доим парҳезда юрар эканлар, деб ўйлашингиз мумкин. Аммо бундай овқатланиш ажойиб натижа берар экан. Американикларнинг ўртача умри дунёдаги энг юқори ўринлардан бирини эгаллайди. 50 ёш Америкада қарилик эмас, балки умрнинг ўртаси, фаол ҳаёт даври ҳисобланади.

Америкада юрак-томир касалликларидан ўлиш кўрсаткичлари ҳар йили камайиб боради. (Томирлар деворида холестериннинг тўпланиб қолиши ўлимга олиб келадиган кўпгина касалликларга сабаб бўлади.)

Американиклар ошхонани тоза тутишга катта аҳамият беришади. Ошхонанинг топ-тозалиги сизнинг соғлиғингизга хавф солмаслигига кафил бўлолмайди, дейдилар америкалик олимлар. Озиқ-овқат бактериялари асосий хавф солувчилардир.

Овқатдан заҳарланган тана ҳар доим бунга кучли реакция кўрсатавермайди (қайт қилиш, қорин оғриғи ёки ҳушдан кетиш ҳоллари юз бермаслиги мумкин). Баъзан сиз нега бошингиз оғриётгани сабабини билмайсиз, ўзингизни беҳол сезасиз, уйқу босади, фикрингизни бир жойга тўплай олмайсиз. Бунга кечқурун пиширган овқатингиз эрталабгача ошхонада қолиб кетгани, уни тановул қилганингиз сабаб бўлганини эслаб ҳам кўрмайсиз.

Америкалик парҳезшунослар фикрига кўра, ҳеч қандай таомни, ҳатто сабзавотли ёки хамир овқатларни ҳам дастурхонда бир ярим соатдан ортиқ қолдириш мумкин эмас. Иссиқ овқатни фақат совигунича совуткичдан ташқарида сақлаб туриш мумкин. Гап шундаки, хона ҳарорати маҳсулотларга тушиб улгурган касаллик қўзғатувчи бактерияларнинг тез кўпайиб кетишига имкон беради.

Қуйида американиклар бу борада риоя қиладиган бир неча қоидаларни келтирамиз:

Агар сиз гўштли консерва банкасини ёки консерваланган мева банкасини очсангиз, ичидагини қопқоғи маҳкам ёпиладиган шиша ёхуд пластмасса идишга солиб, уни совутгичга қўйинг.

Картошка, сабзи, лавлагига тупроқдан бактериялар ўтган бўлади. Бу сабзавотларни арчишдан олдин яхшилаб чайинг.

Ошхонада камида 4 та тахтакач бўлиши керак: гўшт учун алоҳида, балиқ учун алоҳида, сабзавотларни тўғраш учун ва тайёр маҳсулотлар учун. Бу тахтакачлар бирор пластикадан тайёрланган бўлса яна яхши, чунки уларни ювиш осон ва осон дезинфекция қилинади. Ошхонада ҳамма юмушларни бажариб бўлгач, американиклар хом гўшт теккан стол ва бошқа нарсаларни дезинфекцияловчи ҳамда ювувчи воситалар билан тозалашади.

Сальмонеллёз касаллиги юқиб қолмаслиги учун америкалик шифокорлар тухумни чақишдан олдин чайишни тавсия этадилар.

Ошхона сочиғи, қозон сочиқ ва фартукни ҳар куни ювиш керак. Бир марта ишлатиладиган қоғоз сочиқлар жуда қулай. Бу тадбирлар бир қарашда қийинга ўхшайди, бироқ бу гигиена қоидаларини тез одат қилиш мумкин. Ким билади, балки бу қоидалар сизни дори сотиб олиш ва докторга кўриниш учун кетадиган ортиқча харажатлардан қутқариб, ўзингизни яхши ҳис қилишингизга ёрдам берар.

Маърифат ОРИФЖОНОВА.

Турфа олам

БОРЛИҚ ҚЎШИҚҚА ТЎЛСА

Фасллар келинчаги баҳорнинг ўлкамизга ташриф буюриши бу йил жуда ўзгача кечди. У ҳадеганда келавермай, гоҳ қишнинг изғиринли кунини ёдга солар, гоҳида ўзининг ажиб таровати-ла қалбларга илиқлик бахш этарди. Ҳеч сезганмисиз, бундай пайтда атроф турли антиқа оҳангларга тўлиб кетади. Бу қандай оҳанг экан?

Қурбақалар, чигирткалару чирилдоқлар ким ўзарга чириллашади. Чирилдоқ бу борада анча тажрибали чоғи, рақибларини ортда қолдиради. Ямяшил қурбақалар-чи, мен сендан қоламанми, дегандай ҳатто ёмғир шаррос қуйиб турганда ҳам қўшиқ айтаверишади. Айтгандек, машшоқ чигирткалар эрта билан ўт-ўлан устида, кечки томон бута ва дарахтлар устида хонишни авж олдиришади. Ҳашаротлар ҳам эрка чиқиб қолишди-ку. Совуқ тушиши билан ялло-таралло таққа тўхтайди қолади.

Хушовоз қушлар ҳам кўклам нафаси сезилиши биланоқ олис сафарлардан қайтишади. Улар қуруқ қайтишмайди, албатта. Тажриба орттириб катта «мусиқий дастурни» бизга туҳфа этишади. Улар-ку қушлар, айниқса жониворлар «концерт»ларининг ранг-баранглигию томоша вақтининг аниқлигига нима дейсиз?!

Мана, макони совуқ шимол бўлган буғулар. Қўшиқчилик «фаолияти»ни изғирин, баъзан қоронғу тунда ёғингарчиликдан олдин ё кейин бошлашади. Биолог олимларнинг кузатишича, айрим жонзотлар маълум тартибда роппа-роса соат тўққизда куйлашни тўхтатадилар.

Хуллас, айтаман десак, табиат саҳнасида бир қарашда барчамиз учун жуда оддий, аслида эса ажойибу ғаройиб дасталар адоқсиз. Уларни тинглаб баҳри-дилингиз очилади, борлиққа меҳрингиз уйғонади!

Наргиза УЛУҒОВА.

Истироҳат масканида.

Рустам Шарипов олган сурат-лавҳа.

Ҳозирги кунда жиноятчиликнинг олдини олиш, юз берган жиноятларни иссиғида очиш юзасидан республикамизда кўпгина амалий ишлар қилинмоқда. Албатта, бу жараёнда криминалистик техникадан унумли фойдаланишнинг аҳамияти каттадир. Зеро, жиноятчи қолдирган ҳар бир из, буюм парчаси ўз вақтида ва зарур техникалар ёрдамида муфассал текширилиши содир этилган жиноятнинг ўз вақтида очилишини таъминлайдиган муҳим омилдир.

Тажрибалар — ҳаётга

ВОСИТАЛАРДАН ФОЙДАЛАНИБ

Чилонзор, Сергели, Шайхонтоҳур туманлари прокуратураларида ҳам жиноят ишлари кўрилаётганида криминалистика техникаси ва фан-техника ютуқларидан кенг фойдаланилмоқда. Терговчи ва тажрибасини оширувчилар иш малакасини ошириш, касбий билимларини мустаҳкамлаш учун шаҳар прокуратураси томонидан ўтказилаётган ўқув-услубий семинарлар, шунингдек туманлардаги семинар ва машғулотларда фаол иштирок этмоқдалар.

Ушбу туманларда шаҳар прокуратураси томонидан тайёрланган «Терговчининг қисқача маълумотномаси», «Қотиллик ҳолларида ҳодиса жойини кўздан кечириш учун эслатма», «Ҳодиса жойларида берилган гувоҳликларни текшириш» каби услубий тавсияномалардан кенг фойдаланилиши тергов ишларининг тез ва сифатли амалга ошишида муҳим омил бўлмоқда.

Жиноий ишларни тергов қилишда жойларда суд-оператив суратлари, аудио ва видеоёзувлардан кенг фойдаланилмоқда. Жумладан, Акмал Икромов туман криминалистика лабораториясида иш намунали йўлга қўйилганлигини таъкидлаб ўтиш жоиз. Лаборатория барча зарур криминалистика техникаси, хусусан янги русумдаги «Зенит-122» фотоаппарати билан жиҳозланган. Мазкур прокуратура терговчилари тергов жараёнида илмий-техника воситалари, жумладан, суд-оператив суратлари, аудио-видеоёзувлар ҳамда бошқа воситалардан кенг ва ўринли фойдаланмоқдалар. Ва бу иш самарасини оширишга катта ёрдам бермоқда.

Чунончи, криминалистика техникасидан унумли фойдаланиш мурдаси топилмаган жуда мураккаб қотиллик жиноятларини очишда қўл келди. В. Шеголевни ўлдириб, сўнг уни сувга чўктириб юборган А. К., А. С. ва Д. Е.лар рад қилиб бўлмайдиган ашёвий далиллар ёрдамида ўз қабиҳ жиноятларини бўйниларига олдилар. Худди шундай, жиноятчилар фуқаро Н. Баշировни ҳам аввал тоза азоблаб ўлдириб, сўнг унинг мурдасини оғир нарсалар ёрдамида сувга чўктириб юборганлар. Бу жиноятни очишда ҳам замонавий фан-техника воситалари ёрдамида қўлга киритилган далиллар олдида Т. З., К. Т. ва Н. Башировнинг турмуш ўртоғи С. Ю. каби жиноятчиларнинг айблари тўла исботланиб, улар ўз қилмишларига яраша одил жазога тортилдилар.

Шунингдек, дом-дараксиз йўқолган Н. Рашидовга нисбатан қилинган жиноят ҳам ўз муваффақиятли якунини топди. Қотилликни амалга оширган тадбиркор Р. А. ва унинг қариндоши Э. К.лар фош этилди. Терговчи Ф. Қаюмов томонидан далилларни ҳодиса жойида видеоёзув ва суд-оператив суратлари томонидан текшириш натижасида қамишлар орасига яширилган Н. Рашидовнинг жасади топилди. Жиноятчилар ҳибсга олиниб, жиноий жавобгарликка тортилди.

Юқоридаги жиноий ишларни тергов қилиш ва очилишидаги ижобий тажрибалар пойтахтдаги бошқа туман прокуратураси ходимларига тарқатилди.

Тошкент шаҳар прокуратурасининг матбуот маркази.

Кулги жаҳондаги ҳамма халқлар учун эзгу неъматлардан саналади. Чиндан ҳам ҳар бир халқнинг ўз ҳангомаси, ичакузди латифалари, аскиялари бор. Бизда Насриддин Афанди қанчалар машҳур бўлса, қорақалпоқларда Умурбек Лаққи, қозоқларда Алдаркўса шунчалар машҳур. Ишонамизки, бошқа халқларнинг ҳам ўз севган қаҳрамонлари бор.

Қозоқ халқи азалдан кулгуга, мутойибага ўч. Бугун сиз ўқийдиган латифанамо ҳангомаларни таниқли қозоқ адиблари қоғозга туширган. Улар сизга табассум бахш этолса, ниҳоятда мамнун бўламиз.

ҚАРДОШЛАРИМИЗ ТАБАССУМИ

Хўжаахмет ДЕМЕУБЕРГЕНОВ.

ХАТ

— Отажоним-ов, сиз сира уйга хат ёзганмисиз?

— Ў, келинжон, бояги қирғин уруш йилларида овулда қолган хотинимга талай хатлар ёзганман, омон-соғлигимни билдирганман... Энди кимга ҳам хат ёзай, кўз қурғур кетиб қолган, яхши кўрмайди, қўлнинг титраб туриши мана... Керак одамнинг ўзи ёзаверар-да.

— Отажон, тўғрисини айтсам, мен сизнинг ёзган хатларингизни шундай ўқигим келаяпти-ки!...

— Айланайин-ов, келинжон, бир уйда бирга ўтириб, сенга хат ёзсам — бу жуда қизиқ гап-ку...

— Бунинг йўлини топамиз! Бундай қилсакчи: сизни қариялар уйига жойлаштирамиз, сиз шу ёқдан уйга хат ёзиб турасиз. Биз эса ўғлингиз билан хатларингизни мазза қилиб ўқийверамиз!..

ЎЗИНИ ТАЪМИНЛАШ

— Сени беш боласини чирқиратиб, хотини билан ажрашибди, деб эшитдим...

— Эй, менга қара, замонавий тилда гапиришни қачон ўрганасан ўзи? Мен мустақил бўлдим, иқтисодий жиҳатдан ўзини ўзи тўла таъминлайдиган одамга айландим, холос!

ТАНИШУВ

— Ассалому алайкум, Мекембой оға!

— Ваалайкум...

— Танимаган одамга ўхшайсиз-а, Мекембой оға. Мен сизни дарров танидим...

— Мен ҳам сени дарров танидим.

— Совуққина сўрашаётганингиз учун...

— Ўтган сафар ўзинг мени танимаганга олиб, совуққина сўрашган эдинг-ку!

— Қўйсангиз-чи, қачон?

— Директорликдан тушмасингдан бурун!

ЁПИРАЙ

— Бола-чақанг омонми?

— Омонликка омон-куя, бироқ хотиним ажрашаман деб юрибди...

— Ие, нега?

— Хуррак тортар эканман!

— Ёпирим! Шуни ўн беш йилдан кейин билибдими?

Какимбек САЛИКОВ.

РОЗА БАҒЛАНОВАНИНГ ЖАВОБИ

1968 йилда Шарқий Қозоғистоннинг Самар тумани маданият уйида Қозоғистон халқ артисти Роза Бағлановaнинг концерти бўлиб ўтди. Залга лиқ тўлган халқ уч соатлаб қўшиқ тингласа ҳам, сира тўймай эшитади. Концерт тугаганидан кейин ҳам томошабинлар кетмай, ноёб овоз эгасини қарсак билан олқишлаб туради. Шунда биров қичқириб:

— Қароқларим-ов, шундай илоҳий овозли қиз қозоқда туғилгани учун раҳмат айтинглар! — дейди.

Бу қичқирган одам паҳлавон келбатли Қалелғази Шалдирбоев экан. Унинг Алпомишдай гавдали одам эканини кўрган Роза Бағланова ҳам шу заҳоти:

— Қозоқнинг сиздай йигитлари бор экан, биздай қизлар нима учун туғилмас экан! — деб жавоб беради.

«АЙТАВЕРСИН, ЁМОНЛАЁТГАНИ ЙЎҚ-КУ...»

Қозоғистон Фанлар академиясининг Президенти, улкан олим Қаниш Сатбоев Олий Кенгаш депутатлигига номзод бўлиб, сайловчилар олдига таништириш учун келган экан. Шундай учрашувларнинг бири вилоят ёзувчилар бўлимининг мажлислар залида бўлиб ўтибди. Йиғилишда сўзга чиққан сайловчиларнинг бири Қаниш оғани мақташга киришибди, олимнинг ёзувчи эмаслигидан бехабарми, ишқилиб:

— Бизлар Қаниш Сатбоевни жуда яхши биламиз. У ўзининг ажойиб роман ва қиссаларида меҳнаткашлар образини, оддий халқ вакилларини жуда севиб тасвирлаган, унинг асарлари халқимиз ичида жуда машҳур! — деб сўз бошлаб қолибди.

Ҳайъатда, Қаниш оғанинг ёнида ўтирган таниқли бир адиб:

— Қаниш, узр энди, уят бўлди-ку, бу одам сизнинг олим эканлигингизни билмас экан, ёзувчи деб ўйлаганми.. — деб шивирлабди.

— Ҳеч қиси йўқ, гапираверсин, — дебди олим кулиб. — Мақтаётирми, гапираверсин! Ёмонлаётгани йўқ-ку...

«ЮТИБ ЮРГАН ЙИҚИЛМАС»

Бир арақхўр одам «Энди ичишни ташладим» деб қасам ичиб, ўн-ўн беш кундан кейин яна ичишни бошлаб юбораверар экан. Шу одам бир куни таниқли ҳажвчи Сейит Кенжаахметовнинг ёнига келиб:

— Шу арақни энди қайтиб ичмайман... — деб гап бошлаган экан, ҳажвчи унга:

— Йўқ, ташлама! — дебди.

— Нега?

— Бунинг сабаби шуки, манов айтилаётган мақолларнинг ҳаммаси сенга ўхшаганларга тегишли. Мана эшит: «Кўп билан ичган маст бўлмас, ёлғиз ичган ош бўлмас», «Ёмон йигит йўлдошини йўлда қолдирар», «Яхши арақ қолгунча ёмон қориннинг ёрилгани яхши», «Араққа тўйган Тўрғай сувини тўпиғича кўрмайди, Сир сувининг совуғини билмайди», «Арақ ичмаган эркакдан без, шароб ичмаган сулувдан без», «Ютиб юрган йиқилмас», «Юрган оёққа юз грамм илинади», «Тўйда тўймаган ўлганда тўймас», «Ёмондан ёрти стакан арақ қолади», «Арақ оғизни йиртмас», «Ичимликнинг зўри коньякдир, ичмаганларга уятдир», — деб санай бошлаган экан, ҳалиги арақхўр:

— Тўхта оғажон, энди ростдан ҳам ташладим! — деб қочиб кетибди.

Музаффар АҲМАД таржималари.

Бош муҳаррир
Эркин ЭРНАЗАРОВ

ТИЖОРАТ ХАБАРЛАРИ ВА ЭЪЛОНЛАР

«Ўзбек давлат цирки»
республика бирлашмаси

ТОШКЕНБОЙ ЭГАМБЕРДИЕВ НОМИДАГИ ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА

Ўзбеклардан биринчи ҳайвон ўргатувчи - ФУРҚАТ ЮНУСОВнинг

«ЙЎЛБАРСЛАР» аттракциони

ДАСТУРДА: ўргатилган туялар, айиқлар, кучукчалар, бўғма илонлар ва бошқа жониворларнинг чиқишлари.

2 БЎЛИМДАН ИБОРАТ
КАТТА ВА РАНГ-БАРАНГ ТОМОШАЛАР

ТОМОШАЛАР: 3, 10 май кунлари соат 18.00да,
4, 5, 9, 11, 12 май соат 12.00 да ва 15.00 да бошланади.
МАЪЛУМОТ ОЛИШ УЧУН ТЕЛЕФОНЛАР: 44-29-04, 44-35-91.
Касса соат 10 дан 18.00 гача ишлайди.
Чипталар пул ўтказиш йўли билан ва нақд пулга сотилади.

«АВТОТЕХХИЗМАТ»
ҲИССАДОРЛИК ЖАМИЯТИ
қуйидаги шартлар асосида
ишчилар ва бошқарма ходимларидан ЖАНУБИЙ КОРЕЯДА
ўқиб-ўрганиш учун
ТАНЛОВ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ:

ИШЧИЛАР — ҳарбий хизматни ўтаган, авточилангарликни биладиган, инглиз ёки корейс тилини ўзлаштирган, ўрта маълумотли, жисмоний соғлом, 25 ёшгача бўлиши шарт;

БОШҚАРМА ХОДИМЛАРИ — ўрта техник ёки олий техника маълумоти бўлган, инглиз ёки корейс тилини билгани яхши, компьютер техникасидан хабардор жисмоний соғлом, 35 ёшгача бўлиши керак.

Мурожаат учун манзил: 700167, Тошкент шаҳри, Халқлар дўстлиги кўчаси, 118-уй, ҳар куни соат 9.00 дан 16.00 гача (шанба ва якшанбадан ташқари).

ШАХСИЙ ХОНАДОНЛАРДА ЯШАЙДИГАН ВА ЁНИШ МАҲСУЛОТЛАРИ ДУДБУРОНЛАР ОРҚАЛИ ЧИҚИБ КЕТАДИГАН АСБОБЛАРДАН ФОЙДАЛАНУВЧИ ФУҚАРОЛАР ДИҚҚАТИГА!
«ТОШГАЗ» БОШҚАРМАСИ

1995-1996 йиллар иситиш мавсумига тайёргарлик кўриб, печкачи мўри тозаловчилар томонидан газ асбобларидаги шабадалатиш каналлари ва мўрконларни оммавий равишда туманлар бўйича текширувдан ўтказиш режалаштирилганлигини

МАЪЛУМ ҚИЛАДИ

ТОШКЕНТ ШАҲАР КЎНГИЛЛИ ЎТ ЎЧИРИШ ЖАМИЯТИ — Миробод, Шайхонтоҳур, Мирзо Улуғбек, Чилонзор туманларида;

«ЯНГИОБОД» КИЧИК КОРХОНАСИ — Ҳамза, Собир Раҳимов, Яккасарой, Бектемир туманларида;

«ОЛИМЖОН» ЖАМОА КОРХОНАСИ — Акмал Икромов, Юнусобод, Сирғали туманларида.

Мўрконларни текшириш, эҳтиёт чораларини кўриш ва таъмирлаш масалалари бўйича ўзингиз яшаб турган жойдаги ТУМАН ГАЗ ИДОРАЛАРИГА ҳамда ТОШКЕНТ ШАҲАР КЎНГИЛЛИ ЎТ ЎЧИРИШ ЖАМИЯТИГА (Темур Малик кўчаси, 114-уй), «ЯНГИОБОД» КИЧИК КОРХОНАСИГА (Алиев кўчаси, 72-уй), «ОЛИМЖОН» ЖАМОА КОРХОНАСИГА (Лангар кўчаси, 161-уй) мурожаат қилинсин.

Мўрконларни шабадалатиш каналларини текшириш, эҳтиёт чораларини кўриш, таъмирлаш билан шуғулланадиган ходимлар ўзлари билан шахсий гувоҳномаларини олиб юришлари шарт. Муддати ўтиб кетган гувоҳномалар бекор қилинган ҳисобланади.

МЎРКОНЛАРНИНГ ИШГА ЯРОҚЛИЛИГИ ТЎҒРИСИДАГИ АКТЛАР ЎЗ ВАҚТИДА ТУМАН ГАЗ ИДОРАЛАРИГА ТОПШИРИЛМАСА ГАЗ АСБОБЛАРИ ТУМАН ГАЗДАН ФОЙДАЛАНИШ ХИЗМАТИ ХОДИМЛАРИ ТОМОНИДАН ОГОҲЛАНТИРИШСИЗ УЗИБ ҚЎЙИЛАДИ.

ТОШКЕНТ ХАЛҚАРО ЭЛЕКТР АЛОҚА МАРКАЗИ
шуни маълум қиладики

НАВОИЙ КЎЧАСИ, 28-УЙ МАРКАЗИЙ ТЕЛЕГРАФ БИНОСИДА ЖОЙЛАШГАН УМУМИЙ ТАСАРРУФДАГИ СЎЗЛАШУВ ПУНКТИНИНГ ИШЛАШ ВАҚТИ
СОАТ 8.00 ДАН СОАТ 22.00 ГАЧА УЗАЙТИРИЛДИ.

Шу ердан Сиз телефон орқали дунёнинг исталган нуқтаси билан сўзлашиш ва факсимиль хабарларни узатиш ёки қабул қилиш имкониятига эга бўласиз.

ТХЭМ маъмурияти.

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ
TOSHKENT OQSHOMI

Муассис:
ТОШКЕНТ ШАҲАР ҲОКИМЛИГИ

Манзилимиз:
700000, Тошкент шаҳри, Матбуотчилар кўчаси, 32

Телефонлар:
хатлар — 33-29-70;
эълонлар:
33-81-42, 36-57-27.

Душанба, чоршанба ва жума кунлари чиқади. Нашр кўрсаткичи 64690

Нашрни етказиб бериш масалалари бўйича турар жойлардаги почта бўлимларига ёки «Тошкент почтаси»га 33-74-05 телефонига мурожаат қилишингиз мумкин.

Рўйхатдан ўтиш тартиби: №10. ❖ Буюртма Г-0247. ❖ Ҳажми — 2 босма табоқ офсет усулида босилади. ❖ Қоғоз бичими А-2 «Шарқ» нашриёт матбаа-концерни босмахонаси. ❖ Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41-уй. ❖ Босмага топшириш вақти 11.30. ❖ Босишга топширилди: 11.30. 6.761 нусхада босилди. 1 2 3 4 5 6.